

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Ilo siitä, että saa oppia muiden auttamisesta

Nuorisoryhmätoimintaan osallistumisen edistäminen Suomen

Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirissä

Sanna Aarnio

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön ko. (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 11 / 2014

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Sanna Aarnio	Sivumäärä 40 ja 2 liitesivua
Työn nimi Ilo siitä, että saa oppia muiden auttamisesta - Nuorisoryhmätoimintaan osallistumisen edistäminen Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirissä	
Ohjaava(t) opettaja(t) Hanna Laitinen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Suomen Punainen Risti Helsingin ja Uudenmaan piiri, Katriina Kallio	
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö on toteutettu tarpeesta tutkia Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirin nuorisoryhmätoiminnan haasteita ja mahdollisuuksia, sekä tuottaa piirille tietoa osastojen tarpeista ja toiveista nuorisoryhmätoiminnan tukemiseksi. Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä osallistumista nuorisoryhmätoimintaan Helsingin ja Uudenmaan piirin alueella. Nuorisoryhmä on toimintamuoto, joka pyrkii tutustuttamaan nuoria Punaisen Ristin periaatteisiin ja toimintaan, mutta sen suosio on hiipunut tasaisesti jo vuosikymmeniä. Opinnäytetyössäni esitän konkreettisia kehitysehdotuksia nuorisoryhmätoimintaa toteuttaville osastoille sekä osastoja tukevalle piirille.</p> <p>Tutkimus toteutettiin aineistolähtöisenä kvalitatiivisena tutkimuksena kahdessa osassa – kysely avoimin kysymyksin piirin osastojen puheenjohtajille ja nuorisotoiminnan yhdyshenkilöille, joista sain yhteensä kymmenen vastausta, sekä toiminnallinen työpaja Länsi-Vantaan osaston neljälle nuorisoryhmäläiselle. Tutkimuksessa pyrin saamaan vastauksia kysymyksiin, kuten: miksi toiminta on laantunut osastoissa, mitä osastot toivovat piiriltä toiminnan tukemiseksi ja mikä toiminnassa on nuorten mielestä motivoivaa. Tutkimuksen tietoperusta muodostuu motivaatioon ja osallistumiseen liittyvistä käsitteistä. Tutkimus ei ole yleistettävissä, vaan keskittyy tarjoamaan suppean näkemyksen piirin alueella toimivasta nuorisoryhmätoiminnasta.</p> <p>Opinnäytetyö tuottaa konkreettista tietoa Suomen Punaisen Ristin käyttöön nuorisoryhmätoiminnan kehittämiseksi. Osallistumisen ja siihen liittyvän motivaatioperustan tarkasteleminen hyödyttää kaikkia nuorten parissa työskenteleviä, jotka haluavat kehittää toimintaansa enemmän nuorten kiinnostuksen kohteet sekä lähtökohdat huomioiden. Nuorisoryhmätoiminnalla on potentiaalia nousta Punaisen Ristin nuorisotoiminnan kiintopisteeksi, mutta sen tavoitteita ja toiminnan suuntautuneisuutta on tarkasteltava uudelleen nuorisoon liittyvän tietoperustan puitteissa. Nuorisotoimintaa toteutettaessa on aina huomiotava tarveperustaisuus, eikä sitä tule tarjota vain esimerkiksi järjestön toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.</p>	
Asiasanat Osallistuminen, nuoriso, motivointi	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Sanna Aarnio	Number of Pages 40 + 2
Title The joy of learning on how to help each other – The furthering of participation in youth group in Finnish Red Cross society, Helsinki and Uusimaa district	
Supervisor(s) Hanna Laitinen	
Subscriber and/or Mentor Finnish Red Cross society, Helsinki and Uusimaa district, Katriina Kallio	
Abstract <p>This thesis is made from the need to study the challenges and opportunities in the youth groups of Helsinki and Uusimaa district. I aim at producing information to the district of what do the sections want and need in order to be able to start the youth group. The main goal is to increase the participation in youth group in the area of Helsinki and Uusimaa district. Youth group is a form of activity which leads youngsters familiar with the principles and activity of Red Cross society, but the favor of it has decreased evenly throughout the decades. In this thesis I will present concrete developmental suggestions to the sections which implement the youth group and to the district, which supports the sections.</p> <p>The study was carried through as a databased qualitative study in two parts – an inquiry to the sections which gave me ten answers and a functional workshop for four youngsters who participates the youth group in Länsi-Vantaa section. In the study my aim was to find the answers to questions such as why has the activity decreased in the sections, what do the sections wish for support from the district and what in the activities motivates the young people. The basis of knowledge consists of concepts like participation and motivation. The study cannot be generalized and gives only information about restricted amount of opinions.</p> <p>The thesis produces concrete information to the Finnish Red Cross society to the development of youth groups. The basis of knowledge about participation and motivations helps all the youth workers to develop their actions to meet the requirements of young people. The Red Cross youth group has the potential to lead the organization to the path of youth work, but the principles of the action may need some chances in order to motivate youngsters along to participate. It is always important to remember the need or redundancy, so that we give young people what they require.</p>	
Keywords Participation, the youth, motivation	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Työn ajankohtaisuus ja tavoitteet	6
2 PUNAISEN RISTIN NUORISOTOIMINTA	8
2.1 Nuorisoryhmätoiminta	9
2.2 Kansainvälinen Nuorisolinjaus	10
2.3 Kasvatustavoitteet	10
3 MOTIVAATIO JA OSALLISTUMINEN NUORTEN TOIMINNASSA	11
3.1 Osallistumismotivaatio	12
3.2 Osallistuminen ja osallisuus	14
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	17
4.1 Sähköpostikyselyt Helsingin ja Uudenmaan piirin osastoille	19
4.2 Työpaja Länsi-Vantaan osaston nuorisoryhmässä	21
5 NUORISORYHMÄTOIMINNAN HAASTEET JA MAHDOLLISUUDET	22
5.1 Nuorisoryhmätoimintaan osallistumisen haasteet	23
5.2 Motivaatio nuorisoryhmätoiminnassa	25
5.3 Nuorisoryhmätoiminta voimavarana	27
6 NUORISORYHMÄN TULEVAISUUS	29
6.1 Nuorten motivointi ja innostaminen	29
6.2 Tiedonkulku ja yhteistyö	32
6.3 Kohti parempaa tulevaisuutta	34
7 LOPPUSANAT	36
LÄHTEET	38
LIITTEET	41
LIITE 1: Sähköpostikysely osastoille.	41

1 JOHDANTO

Suomen Punainen Risti on käsitteenä tuttu monille, mutta järjestön toteuttama nuorisotoiminta saattaa jäädä hämärän peittoon auttamistoiminnasta tutusta järjestöstä puhuttaessa. Nuoret ja heidän asemansa yhteiskunnassa on ajan-kohtainen ja tärkeä aihe, ja itselleni kovin mieluisa, joten tarve Suomen Punaisen Ristin nuorisoryhmätoiminnan kehittämiseksi osui oikeaan hetkeen. Punaisen Ristin nuorisoryhmätoiminnalla on potentiaalia kasvaa toimintamuodoksi, joka ei vain tarjoa nuorille tekemistä ja mieluisaa harrastusta, vaan joka pyrkii sen lisäksi aktiivisesti muuttamaan järjestön vanhentunutta imagoa nuorten kohtaamispaikaksi. Tämä potentiaali on otettava käyttöön, ja sen mahdollisuuksia pohdin tässä opinnäytetyössä. Keskeisin kysymys työssäni on, miten lisätä nuorten osallistumista Helsingin ja Uudenmaan piirin nuorisoryhmätoiminnassa.

Tietoperusta opinnäytetyössäni keskittyy osallistumismotivaation ja osallisuuskäsitteen tarkastelemiseen. Ilman motivaatiota ei ole myöskään osallistumishalukkuutta, ja motivaation laskeminen voi johtaa toiminnan tyrehtymiseen. Pohdin, mitä motivaatio oikeastaan tarkoittaa ja millä tavoin siihen pystytään vaikuttamaan. Osallistumiseen ja osallisuuteen liittyy paljon sellaisia yhteiskunnallisia kysymyksiä, joita en lähde tässä työssä avaamaan, vaan keskityn enemmänkin osallistumisen tarkastelemiseen nuoren näkökulmasta. Miksi nuori osallistuu ja mitä hän saa siitä?

Toteutin opinnäytetyöni kvalitatiivisena tutkimuksena, joka koostuu kahdesta eri osasta – kysely osastojen puheenjohtajille sekä nuorisotoiminnan yhdyshenkilöille ja nuorisoryhmässä toteutettu työpaja. Näin ollen sain sekä asianomaisilta että toiminnan fasilitaattoreilta mielipiteitä toiminnan toteuttamisen haasteisiin sekä kehittämiskohtiin. Analysoin tulokset teemoittelemalla ne kolmen eri teeman alle, haasteisiin, motivaationäkökulmaan sekä toiminnan hyötyihin. Pyrin opinnäytetyölläni tuottamaan konkreettista tietoa piirin käyttöön, joka auttaa nuorisoryhmätoiminnan kehittämisessä sekä sen aloittamisessa osastoissa. Tuon myös esille toiveita, joita osastot asettivat piirille kyselyni kautta. Nuorten näkökulmaa hyödyntämällä tuon laajempaan tietoon ne hyödyt, mitä nuoret itse kokevat saavansa toiminnasta ja miksi toimintaa tulisi laajentaa. Toivon opin-

näytetyöni toimivan positiivisena kimmokkeena sekä järjestön johdolle kehittää toimivaa nuorisotoimintaa että osastoille ryhtyä toimenpiteisiin oman nuorisoryhmän perustamiseen.

Opinnäytetyössäni pyrin selvittämään, mitä kehittämiskohtia SPR:n nuorisoryhmätöinnasta löytyy ja miten niihin pystyisi puuttumaan. Selvitän myös, mitkä mahdollisuudet toiminnalla on tulevaisuudessa, vai olisiko siihen tehtävä jonkinasteisia muutoksia. Aihe sai alkunsa omista kiinnostuksenkohteista sekä selkeästä tarpeesta Helsingin ja Uudenmaan piirissä. Suoritin harjoitteluani piirin eräässä hankkeessa, jonka aikana ilmaisin kiinnostukseni tehdä myös opinnäytetyö Suomen Punaiselle Ristille. Lopullinen käännekohta tapahtui sovitussa ideariihessä, jossa minun lisäkseni olivat silloinen harjoittelunohjaajani, piirin nuorisotoiminnan suunnittelija sekä järjestöpäällikkö. Tarve nuorisoryhmätöinnän tilan selvittämiseksi nousi selkeästi esiin, ja sovimme sen opinnäytetyöni aiheeksi.

1.1 Työn ajankohtaisuus ja tavoitteet

Järjestöissä yleisesti koettu ongelma on jäsenten ikääntyminen ja nuorten toimijoiden puute (Seppälä 2011, 152–153), joka näkyy myös Suomen Punaisessa Ristissä. On yleisesti tiedettyä, että järjestöä ei tunneta nuorisojärjestönä, vaan sen toiminta usein kohdistuu avun tarpeessa oleville, sekä vanhemmalle ikäpolvelle. Myös vapaaehtoistyöntekijät ovat yleisimmin nuoria aikuisia tai jo työiän ylittäneitä. On myös tiedossa, että nuoria on vaikea sitouttaa pitkäjänteiseen toimintaan, mitä esimerkiksi nuorisoryhmän pystyessä pysyminen vaatisi.

Nuorisolaki (27.1.2006/72, 8 §) velvoittaa järjestämään nuorille mahdollisuus osallistua paikallista nuorisotyötä ja -politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn. Heitä on myös lain mukaan kuultava heitä koskevissa asioissa. Nuorten saaminen mukaan kansalaistoimintaan on paitsi haastavaa, myös yksi tärkeimmistä tekijöistä kansalaistoiminnan säilyttämisessä elinvoimaisena (Kuvaja 2007, 121). Osallistuminen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen tuo nuorille voimavaroja ja sosiaalista pääomaa, ja sen on todettu myös toimivan yhtenä keinona syrjäytymisen ehkäisyssä (Särkelä-Kukko 2014, 35–36). Nykyajan yhteiskunnassa,

nuorten syrjäytymisen ollessa kiivas puheenaihe niin politiikassa kuin perhe-kunnissa, tällaiset keinot vahvistaa nuorten identiteettiä ja kiinnittää heitä yhteiskuntaan ovat tärkeitä.

Nuorisoryhmä on toiminut Suomen Punaisessa Ristissä vuodesta 1954. Nykyään sen toiminta on kuitenkin laantunut, ja enää sitä toteutetaan neljässä osastossa Helsingin ja Uudenmaan piirissä. Osastojen toiminta keskittyy nykyään pääosin vanhempaan väestöön, ja nuorisoryhmätoiminnan aloittamiseen on suuri kynnyks. Toisaalta, mitä pidempään toimintaa lykätään, sen suuremmaksi kynnyks kasvaa. On myös selvää, että nuorisotoiminnan väistyminen ja senioritoiminnan lisääntyminen Suomen Punaisessa Ristissä on laajempi yhteiskunnallinen kysymys. Ihmisten vaatimustaso kasvaa koko ajan, ja sen myötä myös järjestöjen toimintaa on kehitettävä (Harju 2007, 18).

Suomen Punaisen Ristin nuorisotoimintaa koskien ei ole aikaisemmin tehty selvityksiä tai opinnäytetöitä, vaan kyseiset teokset koskevat yleisimmin ystävätoimintaa, veripalvelua tai nuorten turvataloa (Esimerkiksi opinnäytetyöt "Asiakastytyväisyys SPR:n ystävätoiminnassa" ja "Luovuttaminen kannattaa aina: Käännöstyö Veripalvelun internetsivuille sanastotyötä hyödyntäen" [Theseus]). Sen sijaan nuorten osallisuutta eri toiminnoissa on tutkittu paljon, muun muassa kunnallisessa nuorisotyössä, sosiaalityössä, maahanmuuttajakeskeisissä organisaatioissa ja järjestöissä (Jelli 2014).

Tavoitteena opinnäytetyössäni on ennen kaikkea edistää nuorten osallistumista ja sitä kautta osallisuutta Punaisen Ristin nuorisoryhmätoiminnassa. Tähän pyrin selvittämällä, miksi kyseinen toiminta on päässyt kuihtumaan osastoissa niin, että sitä on ollut lähes mahdotonta aloittaa uudestaan. Toivon saavani osastojen vapaaehtoisilta konkreettisia toiveita ja kehitysehdotuksia, joiden avulla piiri voisi paremmin tukea nuorisoryhmätoimintaa osastoissa. Selvitän myös nuorten, kyseisessä toiminnassa mukana olevien vapaaehtoisten ja ryhmäläisten mielipiteitä siitä, mikä toiminnassa on hyvää ja mitä tulisi kehittää, jotta mukaan saataisiin enemmän nuoria. Kaiken tämän taustalla ovat Suomen Punaisen Ristin kasvatustavoitteet, joiden toivon tulevan paremmin täytetyiksi tämän selvityksen sekä tulevan kehittämistyön avulla.

2 PUNAISEN RISTIN NUORISOTOIMINTA

Suomen Punainen Risti on vuonna 1877 perustettu, pääasiassa vapaaehtoisvoimin toimiva julkisoikeudellinen yhdistys, jonka velvollisuus on avustaa viranomaisia erilaisissa hätätilanteissa. Suomen Punainen Risti on osa globaalia Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun verkostoa, joka käsittää yhteensä 186 kansallista yhdistystä. Suomessa yhdistyksen toimintaa koordinoi keskustoimisto, jonka vastuulla on muun muassa toiminnan kehittäminen ja kansainvälinen avustustyö. Suomen Punaisessa Ristissä on kaksitoista piiriä, joiden työntekijät tukevat yhteensä yli 500 paikallisosastoa ja niiden vapaaehtoistoimijoita. Kaikkea Punaisen Ristin toimintaa ohjaavat seitsemän peruseriaa, ihmillisyyttä, tasapuolisuutta, puolueettomuutta, riippumattomuutta, vapaaehtoisuutta, yleismaailmallisuutta ja ykseyttä. (Suomen Punainen Risti 2014a).

Punaisen ristin nuorisotoiminta pitää sisällään Reddie Kids –kerhon varhaisnuorille, nuorisoryhmätoiminnan, leirejä sekä kansainvälistä nuorisotoimintaa. Reddie Kids on elinvoimainen ja useissa osastoissa suosittu toimintamuoto, jossa kohderyhmänä ovat 7-12-vuotiaat, ja ohjaajana toimii yli 15-vuotias kerhonohtaja, joka on koulutettu vapaaehtoinen. Kerhossa opetellaan ensiaputaitoja ja Punaisen Ristin periaatteita pelaten ja leikkien. Kesäisin osastojen järjestämille leireille nuoret voivat lähteä joko vapaaehtoisiksi ohjaajiksi tai leiriläisiksi. Näiden lisäksi nuoret voivat osallistua lähes mihin tahansa Punaisen Ristin toimintaan vapaaehtoisina, kuten ystävätoimintaan, lipaskerääjiksi ja vapaaehtoiseen pelastuspalveluun. Jokaisessa osastossa on nuorisotoiminnan yhdyshenkilö, jolle voi myös ehdottaa uusia toimintamuotoja tai projekteja, johon ryhmä nuoria olisi innokkaita lähtemään mukaan. (Suomen Punainen Risti 2012). Punaisen Ristin nuorisotoiminta on piirin toimesta tuettua ja tiettyjen raamien sisällä toimivaa, mutta se myös mahdollistaa nuoren innovatiivisen otteen ja kekseliäisyyden.

2.1 Nuorisoryhmätoiminta

Nuorisoryhmätoiminta on Suomen Punaisen Ristin toimintamuoto, jonka tarkoituksena on tehdä järjestön toiminta tunnetuksi nuorille. Nuorisoryhmän toiminnasta vastaa osaston vapaaehtoinen nuorisovastaava. Hän on usein myös osaston hallituksen jäsen, mutta tämä ei ole välttämätöntä – riittää, että tieto kulkee molempiin suuntiin. Nuorisovastaava saa tukea hallitukselta tai toisilta nuorisovastaavilta. Hänen roolinsa nuorisoryhmätoiminnassa on joko toimia ryhmän vetäjänä, taustatukena ryhmälle tai olla osana ryhmää. (Suomen Punainen Risti 2014b, 6–12). Koulutus osaston nuorisovastaavan tehtäviin on piiri-toimistossa vireillä, mutta sitä ei ole vielä järjestetty.

Nuorisoryhmä koostuu usein yläkouluikäisistä nuorista, mutta ikäraja sille ei ole. Kouluvierailut ovat kuitenkin hyvä keino saada lisää nuoria mukaan toimintaan, ja oppaan mukaan niitä olisikin hyvä järjestää esimerkiksi joka toinen vuosi 7. -8. Luokkalaisille. Nuorisoryhmä yhdessä vastaavan vapaaehtoisen kanssa päättää, mihin toimintamuotoihin ja Punaisen Ristin teemoihin ja periaatteisiin he haluavat tutustua. He voivat esimerkiksi käydä katsomassa elokuvan, joka käsittelee inhimillisyyttä ja seksuaalivähemmistöjen asemaa, tai tehdä vierailun vanhainkotiin ystävätoiminnan kautta. (mt., 14–30). Auttaminen ja vaikuttaminen jokapäiväisiin asioihin on myös nuorten asia, ja se tuo elämään sisältöä normaalin arjen ohessa.

Nuorisoryhmä kokoontuu tyypillisesti kerran viikossa suunnittelemaan toimintaa tai pohtimaan tiettyä aihetta. Toimintaa toteutetaan useimmiten koululukukauden aikana, jolloin nuorilla ja vapaaehtoisilla on suurempi mahdollisuus osallistua. Tärkeää on, että nuoret saavat itse päättää, mitkä aiheet heitä kiinnostavat eniten ja mitä he ryhtyvät käsittelemään. (mt.) Nuorisoryhmä voi olla myös johonkin tiettyyn teemaan keskittynyt, esimerkiksi humanitaarisen oikeuden ryhmä tai nuorten ensiapuryhmä. Toimintamuotona nuorisoryhmä antaa hyvin vapaat kädet vapaaehtoiselle toteuttaa sellaista toimintaa, joka kiinnostaa sekä itseä että nuoria.

2.2 Kansainvälinen Nuorisolinjaus

Kansainvälinen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liitto (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies "IFRC") on tehnyt nuorisolinjauksen jäsenmailleen Geneven yleiskokouksessa vuosiksi 2011–2017. Tämä koskee kaikkia 5-30-vuotiaita jäseniä. Nuoret ovat tärkeässä roolissa muun muassa innovaattoreina, teknologian kehityksen ymmärtäjinä, asenteiden ja käytäytymismallien muuttajina sekä heikoimpien puolestapuhujina. He ovat myös tärkeitä taitajia keskinäisen kunnioituksen saralla vanhempien ihmisten kanssa toimiessa. Nuorille vapaaehtoisille tarjotaan erityistä tukea vapaaehtoisena toimiessa ja vahvistetaan heidän henkilökohtaista kehitystään. Nuoria tuetaan vaikuttamistyössä, ja heidän mielipiteensä ja tietotaitonsa huomioidaan toiminnassa. Punainen Risti toimii myös heikkojen ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten apuna tukien heitä vastuulliseen ja välittävään kansalaisuuteen huomioiden erityisesti turvallisuuden, iän tuomat haasteet sekä sukupuolisensitiivisen työtteen. (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies 2011).

Liitto haastaa kaikkia yhdistyksiä hankkimaan lisää nuoria toimintaansa, ja tukemaan jo mukana olevien jäsenten pysymistä motivoituneina. Nuorten avulla liitosta tehdään vahvempi ja laadukkaampi, kaikkia kansalaisia koskeva. Liiton strategia vuodelle 2020 on "Saving lives, changing minds", vapaasti suomennettuna "Elämää suojellen, mielipiteitä muuttaen", mutta nuorisolinjaus kehottaa kaikkia yhdistyksiä tekemään enemmän, paremmin ja ulottumaan pidemmälle tämän strategian toteutumisessa. (mt.)

2.3 Kasvatustavoitteet

Suomen Punainen Risti on laatinut kasvatustavoitteet nuorisotoimintansa tueksi. Ne linjaavat sitä, mihin nuorisotoiminnalla pyritään ja miksi sitä järjestetään. Tavoitteet auttavat toiminnan suunnittelussa ja strategioiden toimeenpanossa, ja ne suuntaavat toimintaa lasten ja nuorten kehitystä tukevaksi. Kasvatustavoitteet on esitetty alla olevana lainauksena. (Suomen Punainen Risti 2011, 2)

Punaisessa Ristissä lapsi ja nuori kasvaa elämää ja erilaisuutta kunnioittavaan arvomaailmaan. Hän uskaltaa seistä hyvän puolella, hän uskoo myötätunnon ja läsnäolon voimaan. Hänellä on rohkeutta auttaa, puhua tarvitsevien puolesta ja ottaa kantaa – hänellä on rohkeutta olla ihminen. (mt., 2)

Kasvatustavoitteiden saavuttamiseksi Suomen Punainen Risti on laatinut oppimistavoitteet ikäluokittain niin Punaiseen Ristiin liittyen, kuin itsetuntoon, ryhmässä toimimiseen, yhdenvertaisuuteen, terveyskasvatukseen, ensiaputaitoihin, vaikuttamiseen ja yhteistyöhön. Nämä tavoitteet on tarkoitettu toteutua lapsen ja nuoren toimiessa Suomen Punaisessa Ristissä.

Oppimistavoitteet liittyvät olennaisesti Punaisen Ristin arvoihin sekä niiden mukaan toimimiseen. Lapsen ja nuoren ollessa mukana Punaisen Ristin toiminnassa he saavat onnistumisen kokemuksia ja pääsevät tuottamaan niitä myös muille ohjaamalla ryhmiä ja toimimalla esimerkkinä. Itsetunto sekä omat ohjaajuteen ja johtamiseen liittyvät taidot ja ominaisuudet kehittyvät kun nuori saa vastuuta toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta. Punaisessa Ristissä nuori oppii arvostamaan ja hyväksymään erilaisuutta ja kouluttamaan vertaisiaan aiheesta. Ensiaputaidot liittyvät olennaisesti kaikkeen toimintaan järjestössä, joten perusteet niistä tulisi olla jo nuorella Punaisen Ristin toimijalla hallussa. Ensiaputaitoja opiskellaan muun muassa Reddie Kids-kerhossa ja nuorisoryhmissä. Myös päätöksenteko ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen ovat osa järjestössä toimimista, ja nuoren kohdalla oppimistavoitteet tähtäävät aktiiviseen vaikuttamiseen itseä sekä yhteiskuntaa koskeviin epäkohtiin. (Suomen Punainen Risti 2011)

3 MOTIVAATIO JA OSALLISTUMINEN NUORTEN TOIMINNASSA

Nuorisoryhmätoiminnassa nuoret pääsevät osallistumaan niin yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen, kuin oman ryhmätoimintansa suunnitteluun, joka tuottaa heille kokemuksen osallisuudesta. Selvittäessäni nuorisoryhmätoiminnan veto-voimaisuuden haasteita sekä sen kehittämisen mahdollisuuksia minun on otettava huomioon siihen olennaisesti liittyvät käsitteet osallistuminen ja osallisuus,

sekä motivaatio, joka saa heidät osallistumaan toimintaan. Nuorten toiminnassa mahdollistajana on aikuinen, joka tarjoaa heille puitteet ja turvallisen ilmapiirin toiminnan toteuttamiseen. Aikuinen on myös vastuussa siitä, toteutetaanko nuorisoryhmätoimintaa oikeissa raameissa ja pyrkiikö toiminta oikeita tavoitteita kohti. Kuten kaikki ihmiset, myös nuoret ovat luonnostaan osallistujia ja toimijoita (Kumpulainen, Krokfors, Lipponen, Tissari, Hilppö & Rajala 2010, 23). Osallisuuden sekä motivaation käsitteen ymmärrettyään on helpompi pohtia toiminnan vetovoimaisuutta sekä nuorelle mieluisia ja hyödyllisiä osallistumisen tapoja.

3.1 Osallistumismotivaatio

Motivaatio on tärkein asia vapaaehtoisuuden toteutumisessa (Yeung 2005, 83). Motivaatiolla tarkoitetaan sitä järjestelmää ihmisessä, joka virittää ja ohjaa käyttäytymistä. Se voidaan jakaa kolmeen ilmiötä luonnehtivaan ominaisuuteen: vireys/ energisaatio, suunta ja toiminnan säätelyyn. Vireys ajaa ihmisen käyttäytymään tietyllä tavalla eli toimii käyttäytymisen energian lähteenä, suunta kertoo siitä mihin ihmisen käyttäytyminen ja energia suuntautuu ja toiminnan säätely viittaa niihin voimiin, jotka ihmisen ympärillä palauteprosessin kautta joko vahvistavat hänen energiansa suuntaa, tai saavat hänet luopumaan toiminnasta. Näiden lisäksi motivaatioon vaikuttavat myös arvot ja tavoitteet, sekä monet muut tekijät, eikä sitä voida selittää täysin yksiselitteisesti minkään teorian avulla. (Liukkonen & Jaakkola 2002, 14–15; Peltonen & Ruohotie 1992, 17–18). Motivaatio vaikuttaa toiminnan intensiteettiin, pysyvyyteen, tehtävien valintaan sekä suorituksen laatuun, joten voimakkaasti motivoitunut toimija on sitoutunut toimintaan, keskittynyt tehtäviinsä sekä suoriutuu toiminnoista vähemmän motivoituneita toimijoita laadukkaammin (Liukkonen & Jaakkola 2002, 15).

Motivaatio voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäisesti motivoitunut vapaaehtoinen osallistuu toimintaan omista henkilökohtaisista motiiveistaan, kuten halu oppia ja ylittää itsensä tai toteuttaa itseään, eikä silloin ulkoisia palkkioita tarvita (Laitinen 2006b, 9). Sisäistä motivaatiota ohjaavat sellaiset palkkiot, jotka liittyvät usein työn sisältöön, esimerkiksi haasteellisuuteen

tai itsensä ylittämiseen ja välittyvät ihmisen itsensä kautta tunteiden, kuten tyytyväisyys ja onnistumisen ilo, avulla. Sisäiset palkkiot ovat pitkäaikaisia ja niistä voi tulla pysyvän motivaation lähde, ja siksi sisäiset palkkiot ovatkin tehokkaampia motivaation lähteitä kuin ulkoiset. (Peltonen & Ruohotie 1992, 19)

Ulkoinen motivaatio perustuu sellaisiin palkkioihin, jotka ovat johdettavista työympäristöstä tai lähipiiristä, kuten rahallinen palkkio, kannustus ja kiitos, diplomi ja hyvä arvosana. Nämä palkkiot esiintyvät usein esineiden tai tapahtumien muodossa. Ulkoiset palkkiot ovat lyhytaikaisia ja tarve niiden saavuttamiseen voi esiintyä usein. (Laitinen 2006b, 9; Peltonen & Ruohotie 1992, 18–20) Esimerkiksi vapaaehtoistoiminnasta saatavat palkinnot, kuten ilmaistuotteet tai positiivinen näkyvyys, voivat olla yksi vapaaehtoistoimijaa motivoivista tekijöistä, mutta ulkoiseen motivaatioon perustuva toiminta ei kuitenkaan usein johda pitkäaikaiseen sitoutumiseen. (Laitinen 2006b, 8-9) Konkreettisten palkintojen lisäksi ulkoiseen motivaatioon voidaan lukea myös halu miellyttää muita tai saada hyväksyntää. Vapaaehtoistoiminnassa motivaationa voi toimia myös imago vapaaehtoistyöntekijästä – sellainen nähdään usein hyvän tekijänä, empaattisena ja anteliaana ihmisenä. Järjestön toimintaan osallistuminen tai vapaaehtoistoiminta voi joillekin toimia myös hyvänä apuna työnhaussa, juuri vapaaehtoistyön imagon vuoksi. Muita miellyttääkseen vapaaehtoistyötä tekevä ei välttämättä sitoudu toimintaan pitkäksi aikaa, tai saa siitä samanlaista mielihyvää kuin sisäisistä motivaatiotekijöistä mukaan lähtenyt henkilö. Kuitenkin on mahdollista, että ulkoisen motivaation kannustimet auttavat vapaaehtoistoimijaa saamaan työstä myös sisäistä mielihyvää, jolloin ulkoiset motiivit kääntyvät sisäisiksi.

Vapaaehtoistoimintaan osallistumisessa motivaatiolla on tärkeä osa toiminnan jatkumisen ja mielekkyyden kannalta. Vapaaehtoisuus ja kansalaistoiminta vetävät ihmisiä puoleensa, sillä Yeungin toteuttaman tutkimuksen mukaan noin kolmasosa suomalaisista osallistuu jonkinlaiseen vapaaehtoistoimintaan (Laitinen 2006b, 8) Toiminnan kehittämisen kannalta on löydettävä vastauksia siihen, mikä ihmisiä vapaaehtoisuudessa kiinnostaa ja miten näitä motiiveja voidaan hyödyntää. Tutkimusten mukaan syyt vapaaehtoistoimintaan lähtemiseen ja sillä tiellä pysymiseen löytyvät ennen kaikkea antamisen ja saamisen näkökulmista: antaessaan saa (Yeung 2007, 157–162). Tällöin motiivit ovat sisäisiä

ja tunteisiin perustuvia - vapaaehtoistoimija saa itselleen iloa ja onnistumisen elämyksiä tarjotessaan avun saajalle niin ikään hyvän mielen. Auttamishalu onkin suomalaisten suurin syy vapaaehtoistoimintaan lähtemiseen (Yeung 2002b, 32).

Osa vapaaehtoistyöntekijöistä saattaa lähteä mukaan toimintaan siitä syystä, että kyseisen organisaation arvot ja toiminnan suuntautuneisuus sopii hänen omaan arvomaailmaansa, mutta se ei useinkaan ole ainut selittävä syy, vaan taustalla on usein myös muita motiiveja (Laitinen 2006b, 6-7). Muita syitä vapaaehtoistoimintaan lähtemiselle voivat olla muun muassa elämässä koettu muutos, halu auttaa ja oppia uutta, uusiin ystäviin tutustuminen tai ryhmään kuuluminen. Vapaaehtoistoiminta antaa mahdollisuuksia vaikuttaa juuri sillä hetkellä itseä koskeviin asioihin, oman elämäntilanteen mukaan. (Hakkarainen & Syrjänen 2003, 22–24; Juvonen, Mustakallio & Tolvanen 2006, 22; Laitinen 2006b, 6-19)

Yeung:n tutkimuksen (2002b, 34) mukaan nuorten vapaaehtoisten motiivina osallistua vapaaehtoistoimintaan toimii useimmiten halu oppia uutta sekä ajan viettäminen ystävän kanssa. Toimintaan ei lähdetä tutustumaan uusiin ihmisiin, vaan nimenomaan ystävän vaikutuksesta ja innoittamana, tekemään vapaaehtoistyötä jo ennalta tuttujen ihmisten kanssa. Nuoret ovat myös kiinnostuneita vapaaehtoistyöstä ja perustelevat osallistumattomuuttaan sillä, ettei heitä ole pyydetty mukaan toimintaan (Yeung 2002b, 45; Yeung & Grönlund 2005, 173). Näiden tulosten perusteella nuoret ovat mahdollisuus vapaaehtoistyölle ja heidät on mahdollista motivoida mukaan toimintaan.

3.2 Osallistuminen ja osallisuus

Osallistumisen käsite linkittyy läheisesti osallisuuteen. Osallistuminen liittyy kansalaisvaikuttamiseen sekä velvollisuuteen osallistua itseä, lähipiiriä sekä yhteiskuntaa koskevaan päätöksentekoon. Osallistumista voi olla niin osallistumista tapahtumiin, vapaa-ajan toimintaan ja tempauksiin, kuin pitkäjänteinen vaikuttamistoimintakin. Osallistuminen lähtee usein läheltä, omaa arkea ja lä-

hiympäristöä koskevien asioiden muutoshalusta. (Särkelä-Kukko 2014). Osallistumiseen tarvitaan motivaatiota, jotain, joka synnyttää ihmisessä halun lähteä mukaan toimintaan. Jotta nuori voisi osallistua päätöksentekoon häntä itseään koskevissa asioissa, tai edes paikallisen jalkapalloseuran harjoituksiin, on hänellä oltava tietoa kyseisestä toiminnasta ja resursseja toteuttaa halunsa osallistua.

Keskeiset osallistumisen kynnykset liittyvät siihen, onko toiminta yksilöstä ylipäänsä tärkeää ja arvokasta, saako hän riittävästi tietoa osallistumista-voista ja niiden merkityksestä, onko hänellä riittävästi kykyjä ja muita resursseja osallistua sekä uskooko hän omiin kykyihinsä ja vaikutusmahdollisuuksiinsa. (Laitinen 2006a, 88)

Osallistamalla esimerkiksi oman nuorisotalon asioita koskevaan vaikuttamiseen nuoret saavat sosiaalista pääomaa ja lisäävät yhteiskunnassa tarvittavia tietoja ja taitoja (Etelä-Suomen läänihallituksen julkaisu 2004, 11). Yeungin (2002a, 77) mukaan juuri nuorisotyö sen eri muodoissaan, oli se sitten järjestössä tai seurakunnassa, on yksi keskeisimpiä paikkoja nuorten vaikuttamiseen ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen. Hän kuitenkin korostaa sitä kysymystä, tarjotaanko nuorille Suomessa aitoja vaikuttamisen kanavia ja otetaanko heidät todella mukaan yhteiskunnallisessa päätöksenteossa (mt., 77). Osallistuminen mahdollistaa vaikuttamisen, joten ennen kaikkea on tarjottava nuorille mahdollisuuksia osallistua ja sitä kautta tulla osalliseksi yhteiskunnassa (Iivonen 2011, 10).

Osallistamisella tarkoitetaan innostamista osallistumiseen, motivaation synnyttämistä ihmisessä. Kansalaisia voidaan vaatia tai kehottaa osallistumaan yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Motivaatio ei tällöin synny ihmisessä itsessään, vaan se asetetaan ulkoapäin. (Särkelä-Kukko 2014, 35). Osallistamalla eli antamalla tapoja vaikuttaa ja mahdollistamalla nuoren osallistuminen erilaisiin toimintoihin voidaan tukea nuoren osallisuutta yhteiskunnassa. On kuitenkin huomioitava, että osallistamalla nuoren lyhytaikaisesti tai irrallisiin osallistumisen väyliin ei vielä luo vahvaa pohjaa tietoiselle osallisuuden kokemukselle (Yeung 2002a, 86)

Osallisuus on yksilön henkilökohtainen kokemus suhteestaan ympäröivään yhteiskuntaan ja yhteisöihin. Se voidaan myös nähdä syrjäytymisen vastavoimana

– osallisuuden kokemuksen kautta ihminen tuntee kuuluvansa johonkin, ja tietää ja tuntee omat vaikutusmahdollisuutensa. Osallisuus voi rakentua pienistä ja arkisistakin asioista, kuten omaan elämään vaikuttamisesta, kuulluksi tulemisesta ja kohtaamisista. (Seppälä 2011, 162; Särkelä-Kukko 2014, 35–36). Osallisuuden kokemus tuottaa nuorelle voimaantumisen ja valtautumisen tunteet, jolloin nuori tuntee pätevyyttä ja tietää roolinsa tärkeyden sekä tuntee vaikuttamisen keinot ja osaa käyttää niitä (Laitinen 2006a, 87). Nuoren osallisuuden mahdollistajina ja herättäjinä aikuisilla on suuri vastuu, eikä kaikilla elämän osalualueilla osallisuus ole edes mahdollista ilman aikuista (Gretschel 2002, 57). Harjun (2005, 69) mukaan osallisuus on yksi hyvän elämän perusedellytyksistä.

Osallisuutta kokeva nuori tuntee kuuluvansa yhteiskuntaan ja pystyvänsä vaikuttaa itseä koskeviin asioihin. Osattomuudesta kärsivä nuori sen sijaan ei ole osallinen jostain yhteiskunnassa tärkeänä pidetystä asiasta, kuten sosiaalisista suhteista tai yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Pahimmillaan osattomuus on laaja-alaista elämän laadun puutteellisuutta. (Särkelä-Kukko 2014, 36). Vaikka nuori olisikin yhteiskunnan näkökulmasta osaton tai syrjäytynyt, hän ei välttämättä koe sitä itse, eikä koe tarvitsevänsä toimenpiteitä osalliseksi saattamiseen. Osallisuuteen sisältyy käsitteitä, kuten omien mielipiteiden vapaa ilmaiseminen, asioiden edistäminen ja muutoksen synnyttäminen (Herranen & Mäntysalo-Lamppu 2011, 32). Mitä jos henkilö ei kuitenkaan halua olla osallinen näissä asioissa, vaan haluaa elää niin sanotusti syrjässä, yhteiskunnallisten rakenteiden ulkopuolella? Osattomuus on joskus myös valinta, mutta tärkeää on tiedostaa ja huomata, onko valinta tehty tietoisesti vai onko siihen ajauduttu tiedostamatta (Särkelä-Kukko 2014, 48). Nuoren osattomuutta tarkastellessa on otettava huomioon koulun, perheen, nuorisotakuun sekä eri lakien asettamat vaatimukset.

Osallisuuden edistämässä voidaan nähdä olevan neljä pääsuuntaa: henkilön omat voimavarat mahdollistavat osallistumisen, ihminen nähdään asiantuntijana ja yhdessä toimijana, tietoa lisäämällä edistetään vaikuttamishalukkuutta sekä yhteiskunnan on tarjottava edellytykset osallisuuteen. Osallistuminen vaatii nuorelta voimavaroja ja rohkeutta lähteä mukaan. Nuoren identiteettiä vahvistamalla sekä hänen taitojaan ja kykyjään korostamalla saadaan käyttöön sellaisia voimavaroja, jotka edistävät nuoren halua osallistua ja vaikuttaa. Identiteetti

vahvistuu myös osallisuuden kokemuksen myötä, joten vaikutus on kaksisuuntainen. (Rouvinen-Wilenius 2014, 61–63).

Asiantuntijuus ja yhdessä toimiminen korostuvat silloin, kun yhteisö ottaa avoimesti nuoren mukaan vaikuttamistoimintaan, ja kun nuori on kiinnostunut ja halua osallistua. Parhaimmillaan asiantuntijuus toteutuu silloin, kun nuori pääsee mukaan niin toiminnan suunnitteluun, toteutukseen, kehittämiseen ja arviointiin. Nuoren asiantuntijuuden tiedostaminen ja huomioon ottaminen edistää osallisuuden kokemusta ja vahvistaa nuoren identiteettiä. Tiedon lisääminen lisää halua vaikuttaa omiin asioihin, ja tietämättömyyden katsotaan vahvistavan osattomuuden kokemusta. Nuoren ollessa tietoinen yhteiskunnassa vallitsevista epäkohdista sekä siitä, miten asioiden kuuluisi olla, herää hänessä helpommin vaikuttamishalukkuus. Tiedon lisäämisen ohella on myös luotava helppoja kanavia vaikuttaa ja osallistua. (mt., 63) Esteettömyys osallistumisessa tarkoittaa fyysisen esteettömyyden lisäksi muun muassa sitä, että jokaisella ihmisellä sukupuoleen, yhteiskunnalliseen asemaan tai taloudelliseen tilanteeseen katsomatta on oltava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa. Niin yhteiskunnan, kuin organisaatioidenkin on tarjottava nuorille tarpeeksi vaikuttamiskanavia. (Särkelä-Kukko 2014, 40).

Vaikuttaminen on yksi tärkeä osa-alue osallisuuden kokemuksen toteutumises- sa. Tutkimusten mukaan suomalaiset nuoret kokevat voivansa vaikuttaa paremmin järjestöjen kuin esimerkiksi puolueiden kautta (Etelä-Suomen läänihallituksen julkaisuja 2004, 10–11; Harju 2007, 22). Vaikuttaminen on mahdollista myös nuorisoryhmässä, sillä ryhmän toiminta perustuu juuri siihen osallistuvien nuorten halusta toteuttaa tietynlaista toimintaa.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Olen käyttänyt tutkimusmenetelminä kyselyä sekä työpajaa, joka sisältää monta eri metodia. Tutkimusotteeni on laadullinen, eli kvalitatiivinen, jonka tarkoituksena on lisätä ymmärrystä tutkimustehtävästä tai -ongelmasta, mahdollistaa erilaisia tulkintoja ja antaa asioille merkityksiä. Kvalitatiivinen tutkimus on kasvollista

tutkimusta, jossa tutkija on itse aina myös osa prosessia. Laadullisessa tutkimuksessa lähdetään aina oletuksesta, että tutkittava puhuu totta. (Pitkäranta 2010, 12–13).

Vapaaehtoisuutta käsittelevissä tutkimuksissa on hyödyllistä käyttää kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä (Nylund & Yeung 2005, 22). Avoimet kysymykset ja laadulliset menetelmät tuottavat tutkijalle sellaista tietoa, jota ei voitaisi määrällisellä metodilla saavuttaa. Aina ei voida kuitenkaan erottaa täysin kvalitatiivista ja kvantitatiivista metodologiaa toisistaan, ja niitä voidaan myös hyödyntää samassa tutkimuksessa. (Pitkäranta 2010, 78) Olenkin hyödyntänyt määrällistä tutkimusotetta etenkin osastokyselyn tulosten esittelyssä ja analyysissä.

Tutkimuksen tulosten analysoimiseen olen käyttänyt useita eri menetelmiä. Tärkein niistä on kuitenkin teemoittelu, jota hyödynnän sekä osastokyselyn että työpajan tulosten analysoimisessa. Teemoittelua voi tehdä joko aineistolähtöisesti, jolloin aineistosta etsitään sen eri osia yhdistäviä tai erottavia tekijöitä, tai teorialähtöisesti, jolloin teemat ohjautuvat jo olemassa olevan viitekehyksen mukaan (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 7.3.4) Tässä tutkimuksessa asetin ensin teoreettisen viitekehyksen, mutta itse tutkimus tapahtui aineistolähtöisesti. Teemoittelua hyödyntämällä olen jaotellut tulokset kolmeen eri luokkaan, jotka vastaavat suurimpia aihealueita sekä kysymysten asettelussa että vastauksissa.

Vertailen analyysissäni osastojen toimijoiden sähköpostivastauksia sekä nuorten työpajassa esille tulleita ajatuksia. Kumpikaan näistä aineistosta ei edusta laajaa käsitystä, eikä näitä asioita voida pitää absoluuttisena totuutena. Aineistot ovat esimerkki tietyn alueen tai toiminnassa mukana olevien ihmisten käsityksistä tietyistä asioista, eikä näitä käsityksiä voida yleistää koskemaan kyseisen alueen kaikkia toimijoita.

Tutkimuksen eettisiin kysymyksiin liittyvät muun muassa tietojen käsittely ja luovuttaminen, tutkittavan kohtelu sekä anonymiteetin säilyttäminen (Jyväskylän yliopisto 2014). Eettisyyden olen huomioinut tutkimuksessa pitämällä vastaukset anonyymeina. Olen myös tehnyt selväksi kaikille tutkimuksessa mukana oleville, mitä olen tutkimassa ja mistä syistä. Kenenkään tutkittavan ei ole tar-

vinnut osallistua tutkimukseen tahtomattaan. Tutkimuksen eettisyyteen kuuluu myös oleellisesti aineistoin oikeanlainen käyttö ja julkaisu, sillä väärinkäytösten, esimerkiksi toisen tutkimuksen käyttö omanaan, katsotaan tieteellisessä tutkimuksessa olevan vilppiä, jopa anastamista (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 3.1.1). Tämä on otettava huomioon koko tutkimusprosessin ajan, mutta muistettava myös tutkimuksen päätyttyä tietojen säilyttämisen tai tuhoamisen näkökulmasta. Omassa tutkimuksessani olen säilyttänyt niin sähköpostivastauksia kuin nuorten työpajan materiaaleja luottamuksellisesti opinnäytetyöprosessin ajan, ja hävitän ne tutkimuksen päätyttyä. Näin ollen voin katsoa tutkimukseen osallistuvien osastotoimijoiden sekä nuorten antamien tietojen olevan eettisesti hankittuja sekä käytettyjä.

4.1 Sähköpostikyselyt Helsingin ja Uudenmaan piirin osastoille

Valitsin tutkimusmenetelmäksi sähköpostilla toteutettavan kvalitatiivisen kyselyn. Halusin vastaajajoukon käsittävän koko Helsingin ja Uudenmaan piirin osastotoimijat, ja haastattelu olisi näin isolle joukolle ollut liian aikaa vievä ja laaja menetelmä opinnäytetyöni työmäärään nähden. Verkossa toimiminen on nykyään yhä suurempi osa organisaatioiden toimintaa, joten päätin sähköpostikyselyn olevan hyödyllinen ratkaisu niin omasta, kuin osastojen toimijoidenkin puolesta. Kyselyni eteni teemoittain, jotka olivat järjestön kehittäminen, vapaaehtoisuuden motivaatioperusta sekä konkreettiset toiveet (Liite 1). Kysymysten valintaan vaikutti suuresti tilaajan toive tutkittavista aiheista. Suunnittelimme kysymykset yhdessä vastamaan sekä piirin nuorisotoiminnan suunnittelijan että omia kiinnostuksen kohteitani. Lopulliseen muotoonsa kysymykset muotoutuivat oman pohdintani tuloksena.

Kvalitatiivisella teemoitetulla kyselyllä sain vastauksia, jotka ovat rinnastettavissa haastattelutilanteeseen. Saamissani sähköpostivastauksissa ilmenivät samat haasteet ja piirteet kuin yleisesti haastatteluvastauksissakin, nimittäin eri ihmiset kirjoittivat eri tavalla, toiset pitkästi kierrellen ja kaarrellen, ja toiset lyhyesti ja ytimekkäästi, mahdollisesti vain yhdellä lauseella. Kirjallinen vastaus saattaa kuitenkin antaa lukijalle toisenlaisen kuvan, kuin kirjoittaja itse on tarkoittanut. Esimerkiksi lyhyet ja napakat vastaukset saattavat tuottaa lukijalle vaikutelman

välinpitämättömyydestä, vaikka tarkoitus olisi aivan toinen. Tämä luo haastetta vastausten analysoinnille.

Toteutin sähköpostikyselyn kesä-heinäkuun aikana sellaisille Helsingin ja Uudenmaan piirin osastoille, jotka olivat toimittaneet piirille nuorisotoiminnan yhdyshenkilönsä yhteystiedot. Rajasin kohderyhmää myös koskemaan ainoastaan suomenkielisiä sekä kaksikielisiä osastoja. Näin ollen sain selkeän tutkimusryhmän, joka myös kokonsa puolesta vastasi hyvin tavoitteitani. Ennen sähköpostikyselyn lähettämistä soitin kaikille kohderyhmän henkilöille, jotka olivat toimittaneet puhelinnumeronsa piirin tietoon. Vastaanotto oli hyvin usein positiivinen, ja vastaajat olivat iloisia voidessaan auttaa opinnäytetyöni toteutumista. 37 henkilöstä noin puolet vastasi puheluuni, ja saman verran lähetetyistä sähköpostiviesteistä yhteensä kymmenen henkilöä vastasivat kyselyyni. Näistä suurin osa oli heitä, kenet olin tavoittanut puhelimitse. Kyselyn mukana lähetin saateen, jossa kerroin itsestäni ja opinnäytetyöstäni, sekä asetin vastausajaksi kaksi viikkoa kyselyn lähettämispäivästä alkaen. Tänä aikana sain kahdeksan vastausta, ja muistutuksen sekä viikon lisäajan jälkeen vielä kaksi vastausta lisää. Määrä vaikutti vähältä, mutta vastaukset luettuani ja analysoituani totesin, että niissä näkyi jo saturaatio eli kylläntyminen, enkä siksi olisi tarvinnut enempää tutkimusaineistoa.

Sähköpostikysely oli järkevä ratkaisu niinkin monen, kuin 37 vastaajan kyselylle. Sähköposti on myös osastoille luonteva tapa kommunikoida, ja he saivat aikaa miettiä vastauksia etukäteen. Vastausten vähäiseen määrään (10 kpl) vaikutti oletettavasti kesäkuukaudet, jolloin useat ovat lomalla. Jos tuloksista olisi halunnut saada luotettavampia, olisi kysely pitänyt toteuttaa joko keväällä ennen kesälomien alkua, tai syksyllä töiden taas alettua. Tämä ei kuitenkaan oman aikatauluni puitteissa ollut mahdollista. Lisäksi kysymyksiä olisi voinut testata etukäteen, sillä vastaukset saatuani huomasin, että muutamat kysymyksistä olivat keskenään hyvin samankaltaisia. Tämä on kuitenkin asia, joka ei merkittävästi haitannut tutkimuksen tuloksia, vaan toimii vain muistutuksena tuleville oppimiskokemuksille. Kaiken kaikkiaan sähköpostikysely tuotti toivottuja vastauksia ja myötäili jo ennalta arvattuja tuloksia.

4.2 Työpaja Länsi-Vantaan osaston nuorisoryhmässä

Toteutin työpajan Länsi-Vantaan osaston nuorisoryhmän kokoontumisessa 10.9. keskiviikkona. Ryhmä kokoontuu viikoittain samaan tilaan käsittelemään muun muassa ensiapuun liittyviä asioita, tutustumaan Punaisen Ristin toimintamuotoihin vierailijoiden välityksellä ja viettämään mukavia iltoja kavereiden kanssa esimerkiksi elokuvan parissa. Ryhmä on toiminut jo vuodesta 2008, jolloin se aloitti ensin varhaisnuorisoryhmänä ja muutti nimen myöhemmin nuorisoryhmäksi. Ryhmän toiminnassa olevat nuoret ovat suurin osa toimineet siinä alusta asti. Säännöllisesti käyviä nuoria on mukana noin yhdeksän, mutta työpajassa heitä oli vain neljä. Ryhmää ohjaavat kaksi aikuista vetäjää, osaston puheenjohtaja sekä yhden ryhmäläisen äiti.

Suunnittelin ja toteutin työpajan laadullisena ja osallistavana tutkimusmenetelmänä. Alkuun, tunnelman keventämiseksi, leikimme eräänlaista kättelyleikkiä, jossa kättelyn lisäksi on muistettava toisen nimi, ja vaihdettava se oman nimen kanssa. Tämä menetelmä toimi tarkoituksenmukaisesti, saimme aikaan naurua ja hauskoja tilanteita. Tunnelma rentoutui, ja sain muutettua omaa rooliani enemmän nuorten kanssa toimivaksi, kuin nuoria ohjaavaksi vierailijaksi.

Itse tutkimus toteutettiin Learning Cafe-menetelmällä, joka on keskusteluun, tiedon luomiseen ja sen jakamiseen tarkoitettu menetelmä (Innokylä 2014). Jaoin osallistujat kolmeen ryhmään, jossa aikuiset vetäjät olivat yksi ryhmä, ja nuoret muodostivat kahden hengen porukat. Olin kirjoittanut erivärisille kartongeille kysymykset: " Mikä saa sinut tulemaan nuorisoryhmään?", "Millä tavoin nuorisoryhmän toimintaa voisi parantaa? Toiveita, ehdotuksia" sekä "Nuorisoryhmätoiminnan hyödyt ja hyvät puolet". Jokainen ryhmä sai hetken aikaa miettiä ja vastata yhteen kysymykseen, jonka jälkeen pyysin heitä siirtymään toisen kysymyksen ääreen. Tällä tavoin toivoin saavani paljon erilaisia vastauksia, ilman, että minkäänlainen ryhmäpaine tai minun läsnäolonni haittaisi ajatustyötä. Toisin kuin perinteisesti Learning Cafessa, en pyytänyt yhtä jokaisesta ryhmästä toimimaan kirjurina ja pysymään kyseisen kysymyksen ääressä, kun ryhmät vaihtuvat. Halusin kahden hengen ryhmien vaihtavan kokonaisuudessaan paikkoja, sillä se olisi ollut liian pieni määrä ihmisiä toteuttamaan menetelmää soveltamatta.

Kaikkien ryhmien käytyä läpi kysymykset, pyysin heitä vielä esittelemään sen paperin, jonka edessä he sillä hetkellä olivat. Tämä keskustelu aiheen ympärillä oli loppujen lopuksi hedelmällisempää kuin itse menetelmä. Luulen tähän vaikuttaneen ryhmän koon sekä dynamiikan, sillä ohjaajien ollessa paikalla sekä tahtomattaan melko dominoivassa asemassa nuoret jäivät hieman syrjään, eivätkä välttämättä kirjoittaneet kaikkia ajatuksiaan ylös paperille. Myös tilan pienuus ja kaikkien ryhmien työskentely samassa tilassa haittasi hieman tutkimusta. Keskustelun avulla saimme lisää ideoita ja ajatuksia - yksi vastaus johti toiseen.

Viimeisenä menetelmänä työpajassa käytin vapaata ryhmäkeskustelua, joka vastasi hieman ryhmähaastattelutilannetta. Ryhmähaastattelu voi antaa enemmän tietoa kuin yksilöhaastattelut, sillä ryhmän jäsenet voivat auttaa toisiaan muistamaan jotakin, mitä ei itse muistaisi. Myös sosiaalinen tuki voi auttaa ryhmäläisiä rentoutumaan ja virittää keskustelua. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 6.3.4). Ryhmähaastattelun teemoiksi olin valinnut nuorten motivoimisen sekä nuorisoryhmätoiminnan aiheet ja niiden mielekkyyden. Tämä tutkimuksen osa tuotti eniten tietoa, johon luulen vaikuttaneen jo rentoutuneen ilmapiirin ja ajatuksenvirran, joka nuorilla lähti liikkeelle toistensa ideoista. Ryhmähaastattelussa voi haasteena olla erilaiset haastateltavat ja heidän välisensä valtasuhteet, mikäli ryhmästä löytyy vahvasti ohjaileva tai hyvin mukautuva haastateltava. Tässä tapauksessa nuoret vaikuttivat kuitenkin tuntevan olonsa turvalliseksi, ja kaikki saivat sanottua omat mielipiteensä pelkäämättä toisten reaktioita.

5 NUORISORYHMÄTOIMINNAN HAASTEET JA MAHDOLLISUUDET

Tässä luvussa esittelen osastoille lähetetyn sähköpostikyselyn sekä nuorten kanssa toteutetun työpajan tulokset sekä niiden tulokinnan. Sähköpostikyselyn avulla sain kymmenen vastausta koskien nuorisoryhmätoiminnan haasteita, osaston toiveita nuorisotoiminnan aloittamisen suhteen sekä nuorisoryhmätoiminnan mahdollisuuksia. Nuorten kanssa toteutetusta työpajasta sain neljän

toiminnassa mukana olevan nuoren mielipiteen muun muassa nuorisoryhmän vetovoimaisuuteen ja sen kehittämiseen liittyen sekä uusien nuorten motivoimiseen mukaan toimintaan. Erityisesti näillä tutkimusmenetelmillä pyrin kohdistamaan tutkittavien ajatukset tulevaisuuteen ja toiminnan kehittämiseen. Yleisesti ottaen nuorten houkuttelevuus mukaan toimintaan koetaan haasteellisena niin osastojen toimijoiden kuin nuortenkin näkökulmasta, mutta samalla se koetaan erittäin tärkeänä toiminnan jatkuvuuden ja nuorten yhteiskunnallisen aktiivisuuden kannalta.

5.1 Nuorisoryhmätoimintaan osallistumisen haasteet

Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirissä on yhteensä neljä toimivaa nuorisoryhmää. Mielenkiintoinen tulos osastotoimijoille lähetetyssä sähköpostikyselyssä on nuorisoryhmätoiminnan kiinnostamattomuus osassa vastaajista, sillä jopa kaksi osastoa toi kysymättä esille, ettei ole halukas aloittamaan kyseistä toimintaa omassa osastossaan. Tähän liittyvät oletettavasti muut haasteet osaston toiminnassa yleisesti sekä nuorten rekrytoinnissa nuorisotoimintaan. Suurina haasteina koetaan myös resurssien puute, mutta vastaajat eivät tarkentaneet, minkälaisia resursseja he tarkoittavat – onko puutetta esimerkiksi tekijöistä, tiloista, tarvikkeista vai rahasta.

Osastokyselyn kahdeksan vastaajaa kymmenestä toivoi nuorisoryhmätoiminnan alkavan, tai jo olemassa olevan ryhmän kehittyvän ja jatkavan. Toiminnassa nähdään kuitenkin suuria haasteita. Erityisesti vapaaehtoisten puute ja rekrytoinnin heikkous tai olemattomuus tekee monelle osastolle nuorisoryhmän aloittamisen lähes mahdottomaksi. Myös markkinointi liittyy oleellisesti sekä vapaaehtoisten että ryhmäläisten löytymiseen, ja myös se nähdään haasteena.

Sosiaalinen identiteetti vaikuttaa ratkaisevasti siihen, millaiseen toimintaan ihminen haluaa hakeutua. Myös yhdistysten julkinen imago tai mielikuva vaikuttaa osallistumishalukkuuteen. (Laitinen 2006b, 14–15). Osastokyselyyn vastanneet kokevat järjestön imagon vanhemman väestön ja avun tarpeessa olevien auttajana, sekä toiminnan vanhanaikaisuuden olevan yksi syy nuorten kiinnostamat-

tomuuteen toimia Punaisessa Ristissä. Noidankehä on valmis – järjestön imago ei saa nuoria mukaan toimintaan, ja ilman nuoria toimijoita järjestö vanhenee edelleen.

Minkälaisia mielikuvia Suomen Punainen Risti nuorten päässä saa aikaan? Voi olla että toimintaa ei mielletä nuorten toiminnaksi tai mielenkiintoiseksi. (Vastaus sähköpostikyselyyn, 1)

Nuoret ovat yleisesti ottaen kiinnostuneita auttamisesta (Yeung & Grönlund 2005, 179), mikä ilmeni myös nuorisoryhmälle toteuttamassani työpajassa. Ensiaputoiminta kiinnostaa ryhmäläisiä ja heidän kavereitaan, ja yleinen syy osallistua toimintaan on juuri halu auttaa. Se ei kuitenkaan välttämättä riitä houkuttelemaan pääkaupunkiseudun nuoria Punaisen Ristin nuorisotoimintaan, sillä suuri haaste on järjestön imago. Suomen Punainen Risti on toisaalta kiinnostava ja tunnettu käsite, mutta nuoret eivät välttämättä tiedä, mitä se tarkoittaa. Järjestön toiminta ei ole tuttua nuorten maailmassa, eivätkä punaiset liivit päällä kulkevat järjestön edustajat houkuttele lähestymään. Voi jopa olla, että ryhmäläisten kaverit ovat kääntäneet suuntaansa nähtyään nuoren vapaaehtoisliivi päällä, tai todennut toiminnan olevan "noloa". Nuorisoryhmäläiset olivat myös yhtä mieltä siitä, että heidän ryhmänsä toiminta ei ole trendikästä kaikkien nuorten silmissä, mutta jäivät miettimään, miten siitä voisi saada houkuttelevampaa.

Nuorten mielestä monen kohdalla harrastuksia mietittäessä käy niin, että esimerkiksi urheiluharrastus vie voiton järjestön ensiaputoiminnalta. Urheilu on paljon näkyvillä mediassa, ja se koetaan jo pienestä pitäen kiinnostavaksi ja trendikkääksi harrastukseksi. Työpajassa pohdimme yhdessä, miten ensiaputoimintaa, joka on teemana hyvin tärkeä ja jonka avulla voi pelastaa ihmisiä, voisi saada näkyvämmäksi mediassa. Tietoisuuden lisääminen ja näkyväksi tekeminen on yksi Punaisen Ristin nuorisoryhmätoiminnan haasteista, johon tulisi löytää keinoja toiminnan kehittämiseksi.

Osastokyselystä selvisi paljon hyvinkin konkreettisia toiveita piiriltä, joiden avulla osastojen olisi helpompi lähteä toteuttamaan haasteellista nuorisotoimintaa. Puolet vastaajista halusi enemmän koulutusta, jonka oletan tarkoittavan opastusta nuorisoryhmän aloittamiseen ja pyörittämiseen osastossa. Myös hyvin suurena haasteena ja sitä kautta toiveena nousi esiin toiminnan markkinointi ja

mainostus, mihin kaivataan piiritoimiston panostusta. Kaikkeen tähän liittyvänä moni korosti tiedonkulun tärkeyttä. Osastot kokevat, että niin piirin ja osastojen yhteistyön kuin nuorisoryhmien keskinäisen kanssakäymisenkin tulisi olla vilkkaampaa ja säännöllisempää.

5.2 Motivaatio nuorisoryhmätoiminnassa

Kyselyni yksi tavoite oli selvittää, miksi toiminta on loppunut osastoissa, sekä mistä syistä osastot eivät ole saaneet elvytettyä toimintaa takaisin henkiin. Kaikki vastaajat olivat yksimielisiä siitä, että syyt toiminnan loppumiselle löytyvät motivoituneiden vetäjien, eli nuorisoryhmän vastuussa olevien vapaaehtoisten, puutteesta tai heidän suuresta vaihtuvuudesta toiminnassa. Myös ne osastot, joissa ei ole ollut toimintaa ja jotka mahdollisesti haluaisivat sen alkavan, ilmoittivat suureksi haasteeksi vetäjien rekrytoinnin.

Motivaatio perustuu motiiveihin, jotka ovat yksilön tekoihin vaikuttavia, energiaa suuntaavia voimia (Peltonen & Ruohotie 1992, 16). Uusien, etenkin nuorten, vapaaehtoisten motivointi toimintaan on haaste niin nuorisoryhmätoiminnalle, kuin koko järjestön toiminnan jatkuvuudelle. Nykytilanteessa osastojen toiminnassa on mukana enemmän työiän ylittäneitä, kuin nuoria vapaaehtoisia (Punainen Risti 2012, 6), ja heidän jäätyä pois toiminnasta on uusia aktiiveja löydettävä. Suurin osa uusista vapaaehtoisista päätyy toimintaan netin kautta, joko Facebookista tai kotisivuilta. Osastot järjestävät myös uusien iltoja, jossa kiinnostuneiden kysymyksiin vastataan ja heille pyritään löytämään oikea toimintamuoto. Tapahtumissa ja tempauksissa järjestetään myös jäsenhankintaa, mutta kaikesta huolimatta lähes puolet vastaajista on tyytymättömiä vapaaehtoisten rekrytointiin. Vain yksi vastaaja ilmoitti, että heidän osastonsa on onnistunut kasvattamaan jäsenmääräänsä.

Kysymys vapaaehtoisten löytymisestä ja motivoimisesta mukaan toimintaan on oleellinen myös pohdittaessa nuorisoryhmätoiminnan aloittamista tai jatkuvuutta, sillä ilman toimijoita ei ole myöskään toimintaa. Kuten eräs vastaaja kirjoitti osuvasti, nuoret ovat paras motivoija nuorelle. Kun toiminnassa jo mukana ole-

vat nuoret pääsevät innostamaan niin tuttujaan, kuin lähiympäristön muitakin nuoria, voisi kuvitella toiminnan laajenevan. Myös rekrytoinnissa nuoret ovat avainasemassa, sillä yleisesti ottaen järjestö näkyy jo mukana olevien toimijoiden, yleisesti ottaen vanhempaan väestöön kuuluvien vapaaehtoisten kautta myös sen ikäisille suunnattuna.

Nuorisoryhmistä voi luoda koko HUP:n (Helsingin ja Uudenmaan piirin) nuorisotoiminnan keuhkot. Kuka muu paremmin aktivoi nuoria mukaan kuin toinen nuori? He voivat olla koko toiminnan keuhkot luoden projekteja, keskustellen muille nuorille, kouluttautuen, tehden kouluvierailuja tai mitä tahansa kiinnostuksen ja innostuksen mukaan. (vastaus sähköpostikyselyyn, 2)

Yhteistyötä eri tahojen kanssa ehdotettiin kyselyn vastauksissa useasti elvyttäväksi voimaksi, muun muassa kirjaston, järjestöjen ja koulujen kanssa tehtävä työ. Eräs vastaaja pohti, voisivatko opiskelijat saada toiminnasta esimerkiksi opintopisteitä tai kurssisuorituksia. Toiveikkuuden lisäksi vastauksissa ilmeni myös pieni epätoivo tai kiinnostamattomuus, sillä kävi myös ilmi, että tietyissä osastoissa ei ole resursseja eikä halua aloittaa ryhmän toimintaa.

Nuorten itsensä mielestä paras motivoija toiminnassa on oppi auttamisesta. Auttamisteema nousi esiin myös mietittäessä, miten uusia nuoria voisi motivoida toimintaan mukaan. Ryhmäläiset alkoivat suunnitella muun muassa mainosta, jossa olisi iso, ajatuksia herättävä kuva auttamistilanteesta, ja jossa houkuteltaisiin nuoria mukaan kertomalla toiminnasta, korostamalla hauskaa tekemistä ensiaputoiminnan lisäksi ja painottamalla miten toiminta auttaa elämässä. Nuoret olivat sitä mieltä, että toimintaa on tehtävä näkyvämmäksi alueella. He miettivät mainoksen lisäksi sellaista toimintamuotoa, jossa ryhmäläiset käyvät silloin tällöin läheisellä kentällä pelailemassa jalkapalloa Punaisen Ristin liivit tai paidat päällä. Näin he näyttäisivät, että toiminta voi olla myös hauskaa. Myös ensiaputilanteiden näyttelemisen avoimella paikalla sai paljon kannatusta nuorten joukossa.

Moni mukana oleva nuori on päätenyt toimintaan kavereiden kautta, etenkin, kun kaveri on pyytänyt häntä mukaan nuorisoryhmän leffailtaan. Tämä teemapäivä, johon kaverit ovat erityisen tervetulleita, on toiminut Länsi-Vantaan nuori-

soryhmässä hyvin. He myös kokevat, että ryhmään on helppo tulla, eikä keneläkään uudella nuorella ole paineita esimerkiksi siitä, että pitäisi osata jo jotain.

Osastojen toimijat olivat samoilla linjoilla nuorten kanssa kysyttäessä, miten nuoria voisi motivoida toimintaan. He antaisivat nuorille enemmän vastuuta toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta, ja tarjoaisivat myös haasteita. Nuorilla on paljon ideoita ja energiaa toiminnan suunnitteluun, jonka huomasin työpajan puhetulvaa kuunnellessa. He keksivät mitä hienoimpia tempauksia, ja toteuttavat ne varmasti onnistuneesti, mikäli heille annetaan tilaa, ja tuetaan heitä toiminnassa.

5.3 Nuorisoryhmätoiminta voimavarana

Nuorisoryhmätoiminta on sähköpostikyselyyn vastanneiden mukaan hyödyllistä niin nuorille kuin osastolle. Nuoret saavat siitä mukavan harrastuksen, joka parhaimmillaan kantaa läpi koko elämän. Myös ystävät ja uusien ihmisten tapaminen tulivat ilmi useammassa vastauksessa. Tulevaisuutta ajatellen nuorisoryhmässä oppii tarvittavia taitoja, kuten ensiapua ja erilaisten ihmisten kanssa toimimista, jotka voivat auttaa opiskeluihin ja töihin haettaessa. Kyselyssä ilmenneet hyödyt nuorelle, syrjäytymisen ehkäisy ja yhteistoiminnallisuus ovat tärkeitä ominaisuuksia toiminnassa, jotka niin ikään ovat myös järjestön nuorisotoiminnan tavoite.

Punaisen Ristin nuorisotoiminta on hyvin laaja-alaista ja jokaiselle löytyy jotakin, vaikkakin kaikkea toimintaa ei ole tehty helposti lähestyttäväksi. Nuorisotoiminta antaa kokemusta erilaisista työelämässä vaadittavista taidoista ja ennen kaikkea luo ystävyys-suhteita ja kartuttaa positiivisia kokemuksia. (Vastaus sähköpostikyselyyn, 3)

Osaston hyödyt kyselyn vastausten perusteella liittyvät olennaisesti uusien, nuorten vapaaehtoisten saamiseen osaston ylläpitämiseen. Jatkuvuus järjestön toiminnassa turvataan juuri nuorilla aktiiveilla, mutta nuorisoryhmän ylläpitäminen vain osaston toiminnan jatkuvuutta ajatellen on mielestäni lyhytnäköistä ja asian tullessa ilmi myös motivaatiota laskevaa. Eräs vastaaja nosti esiin yhden erittäin tärkeän piirteen nuorten toimijoiden mukaan saamisessa, nimittäin toi-

minnan kehittymisen ja uudet näkökulmat. Nuorilla on usein tuoreita ja innovatiivisia ideoita, joita sekä nuorisoryhmän sisällä että osastojen toiminnassa tarvitaan kehittymisen mahdollistamiseksi. Parempi näkyvyys sekä uusien jäsenten saaminen mukaan nuorten avulla ovat yksittäisiä vastauksissa ilmi tulleita hyötyjä. Nuorisoryhmätoiminnassa toimiva nuori, joka myös kokee siitä olevan itselle hyötyä ja sen olevan mukavaa toimintaa, on mitä ilmeisimmin myös tulevaisuuden järjestön aktiivinen toimija.

Nuorten työpajassa yhtenä kysymyksenä oli "Nuorisoryhmätoiminnan hyödyt ja hyvät puolet". Nuoret kokevat saavansa toiminnasta ensiaputaitojen lisäksi sosiaalisia taitoja.

Uskaltaa puhua tuntemattomille esim. nälkäpäivä keräyksessä tai rasisminvastaisessa viikossa joissa on melkein pakko puhua vieraillekin. (Työpaja, vastaus 1)

Toiminnallisuus vetoaa nuoriin ja saa nuoren sitoutumaan osallistumiseen (Danska-Honkala & Poteri 2011, 144). Ryhmän mukana toimiessa nuoret pääsevät tutustumaan eri organisaatioihin ja tapahtumiin, muun muassa ensiavun nuorten SM-kilpailut ovat olleet mieluisia ja niissä on myös pärjätty. Nuoret ovat todella kiinnostuneita kehittymään ensiavun osaajina. Myös erilaiset tempaukset ja julkisella paikalla toimiminen tuli esille kysyttäessä, mitä he haluaisivat tehdä nuorisoryhmässä jatkossa.

Sellaisia "testejä" että joku näyttelee loukkaantunutta ja meidän pitäisi auttaa! =) (Työpaja, vastaus 2)

Erään nuoren mielestä nuorisoryhmä on mukava juuri siksi, että se tarjoaa "mielenkiintoisen ja spesiaalinen tapahtuman viikolle". Tällainen toiminta eroaa paljon nuorten normaalista arjesta, eivätkä ajatusta herättävät ja tärkeät auttamistemat välttämättä näy heidän normaalissa päivärytmissään. Nuorten olemuksesta päätellen he ovat myös ylpeitä harrastuksestaan, eivätkä välttele siitä puhumista kavereiden keskuudessa. Kolme neljästä paikalla olleesta nuoresta ovat olleet mukana jo useamman vuoden ja pitävät toiminnasta edelleen. He ovat kiinnostuneita myös ajatuksesta saada mukaan uusia nuoria toiminnan kasvattamiseksi.

6 NUORISORYHMÄN TULEVAISUUS

Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen ja heidän vaikutusmahdollisuutensa omaan elinympäristöönsä ovat keskeisiä haasteita nyt ja tulevaisuudessa. (Etelä-Suomen läänihallituksen julkaisuja 2004, 13)

Nuorten osallistaminen järjestön vapaaehtoistehtäviin lähtee meistä jokaisesta, ja jokainen voi olla osa innostamisen ketjua. Keinoja tällaiseen osallistamiseen löytyy niin vaikuttamisen kuin itselle mieluisan toiminnan suunnittelun teemoista. Nuorisoryhmätoiminta on Punaiselle Ristille merkittävä keino saada nuoria mukaan toimintaan, mutta se ei välttämättä ole nuorten itsensä mielestä niin innostava tai kiinnostava, kuin sen olisi tarkoitus olla. On pohdittava, millä keinoin kyseinen toiminta voisi motivoida yhä enemmän nuoria mukaan järjestön tulevaisuuden turvaamiseen ja kehittämiseen. Vaikka Suomen Punaista Ristiä ei ehkä koeta nuorisojärjestönä, ovat nuoret hyvin tärkeä osa järjestön toimintaa. Opinnäytetyön alussa mainitsemieni kasvatustavoitteiden, eli nuorten kasvaminen elämää ja erilaisuutta kunnioittavaan arvomaailmaan, toteutuminen ovat tämän tulevaisuusnäkökulman taustalla.

6.1 Nuorten motivointi ja innostaminen

Vapaaehtoisuuden ominaispiirteet joustavuus, vapaavalintaisuus ja omaehtoisuus ovat samalla sen vahvuuksia, mutta myös heikkouksia (Yeung 2007, 153). Tutkimuksessa kävi ilmi, että vaikka nykyisessä toiminnassa mukana olevat nuoret ovat hyvin kiinnostuneita ja motivoituneita nuorisoryhmästä, ei sama into välity kaikille nuorille. Toimintaa ei välttämättä koeta trendikkääksi, eikä Suomen Punaisen Ristin imago houkuttele nuoria mukaan järjestön toimintaan. Myös järjestön sisältä on hyvin vaikea motivoida uusia nuoria mukaan, sillä osaston vapaaehtoisilla ei ole tietoa, mikä nuoria kiinnostaa, ja rekrytointi koetaan haastavaksi. Osastotoiminta on ulkoapäin katsottuna melko sulkeutunutta, mutta osastot sen sijaan toivoisivat lisää toimijoita. Tilanne on haastava.

Innokkaat nuoret ovat avainasemassa nuorisoryhmän perustamisessa, mutta heidän osallistumismotivaatiota on jollain keinoin vahvistettava. Osastot kokevat suureksi haasteeksi etenkin nuorten rekrytoinnin mukaan järjestön toimintaan. Myös nuoret vahvistivat kyseisen haasteen todeksi – heidän mielestään muut nuoret eivät välttämättä innostu järjestötoiminnasta eivätkä etenkään halua tulla nähdyksi punaiset vapaaehtoisliivit yllään. Järjestön imagoa on muutettava niin, että se koskee myös nuorten toimintaa. Mukana olevien nuorten osallistaminen piirin esittelyssä sekä osastojen järjestämässä tapahtumissa voisi auttaa muita nuoria näkemään järjestön toisin. On kiinnitettävä huomiota toiminnan markkinointiin, ja mainittava järjestöstä puhuttaessa aina myös nuorisotyö. Toiminnassa mukana olevien nuorten omat kokemukset nuorisoryhmän kiinnostavuudesta ja toimintaan mukaan lähtemisestä liittyvät kaverisuhteisiin ja nuorisoryhmästä avoimesti puhumiseen. He ovat saaneet ystäviään mukaan toimintaan kertomalla heille ryhmän mielekkyydestä ja hyödyllisyydestä, mikä onkin ollut kyseisen ryhmän ainoa tapa saada mukaan uusia nuoria.

Osastot toivovat tukea vapaaehtoisten rekrytointiin. Helsingin ja Uudenmaan piiri on valmistelemassa konseptia kouluysteistyöstä, joka voi auttaa osastoja jalkautumaan nuorten pariin lähikouluissaan. Tämän konseptin tulisi olla helposti ymmärrettävä ja toteutettava, jotta osastojen nuorisotoiminnasta vastaavat tai puheenjohtajat voisivat helposti saada yhteyden kouluihin. Vertaistoiminta kiinnostaa nuoria (Yeung & Grönlund 2005, 172), joten nuorten rekrytointi sekä toimijoiksi että toiminnan kohteiksi (esimerkiksi nuorisoryhmän vetäjiksi sekä ryhmäläisiksi) voi innostaa nuoret ideoimaan ja toteuttamaan toimintaa. Toiminnan tulisi olla nimenomaan nuorten näköistä ja heidän lähtökohdistaan toteutettua. Nuorille on annettava tarpeeksi vastuuta ja puitteet toiminnan toteuttamiseen, mutta on muistettava myös tukea heitä tarpeeksi. Piirin toteuttaman kouluysteistyön ohella osastot voivat itsenäisesti vieraila koulussa ja sitä kautta ottaa ohjat omiin käsiinsä. Oman kokemukseni mukaan yläkoulut ottavat mielellään Punaisen Ristin vapaaehtoisia puhumaan toiminnastaan oppilaille, vaikka se tarkoittaisi aukkoa normaaliopetuksessa. Opettajat tuntuvat ymmärtävän nuorten yhteiskunnallisen osallisuuden merkityksen sekä järjestökentän tärkeyden sen toteuttamisessa. Rohkaisenkin jokaista osastoa ottamaan yhteyttä lähikouluunsa, ja osallistamaan vierailuun omat nuoret toimijansa. Kasvatustavoite nuorten rohkeudesta auttaa ja ottaa kantaa on järjestön nuorisotyön toteuttami-

sen taustalla, ja tämänkin toteuttamiseen tähtää nuorten osallisuus Punaisen Ristin sanoman levittämisessä sekä nuorten motivoinnissa toimintaan.

Osa osastokyselyyn vastanneista ilmaisi kiinnostamattomuuden tai suuret haasteet nuorisoryhmätoiminnan aloittamisessa osastossa. Nuoren yhteiskunnallinen osallistuminen on myös järjestön tulevaisuuden kannalta tärkeää, ja tämänkaltaisen välinpitämättömyys tai ylitsepääsemätön haasteellisuus nuorille suunnatun toiminnan suhteen on mielestäni huolestuttavaa. Kyse voi tosin olla muustakin kuin välinpitämättömyydestä, kuten kyselystä ilmeni, osalla osastoista ei vain yksinkertaisesti ole mahdollisuuksia toiminnan tukemiseen. Osastot eivät ole yksin vastuussa toiminnan aloittamisessa, mutta ovat suuressa roolissa sen fasilitaattoreina – ilman tiloja ja toimintaa tukevaa osapuolta nuorisoryhmän ei ole mahdollista toimia. Piiritoimiston tuki tällaisissa tilanteissa voi auttaa, ja nuorisotoiminnan tärkeyttä on korostettava myös päättävissä elimissä.

Osastokyselyn vastauksissa tuli esille, että suurin hyöty jonka osastot kokevat saavansa mahdollisen nuorisoryhmän aloittamisesta, ovat uudet vapaaehtoiset osaston toimintaan. Nuorten mukana oleminen ja vaikuttamismahdollisuuksien tarjoaminen tulevat ilmi Punaisen Ristin oppimistavoitteissa, jotka tähtäävät kasvatustavoitteen toteutumiseen. Mielestäni osaston tulisikin miettiä nuorisoryhmätoiminnan hyötyjä nimenomaan nuoren näkökulmasta, ja vähemmän oman osastonsa toimivuuden turvaamisen kannalta. Toki uudet vapaaehtoiset osaston toimintaan voi olla erittäin mieluinen sivutuote nuorisoryhmän ylläpitämisessä, mutta toiminnan tulisi pohjautua nuorten hyvinvoinnin sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen edistämiseen. Nuorisoryhmätoiminta lisää myös sosiaalista kanssakäymistä ja tarjoaa nuorelle turvallisen ympäristön osallistua ja tuntea itsensä osalliseksi. Näitä asioita korostamalla ja lähtökohdat huomioiden osaston tarjoama toiminta nuorille voi hyvinkin tuoda lisää vapaaehtoisia ja siten kehittää osaston toimintaa eteenpäin. Kun kasvatustavoitteet toteutuvat toiminnassa, eli nuori kasvaa elämää ja erilaisuutta kunnioittavaksi ja hän saa rohkeutta vaikuttaa ja seistä hyvän puolella, on se nuorelle myös mielekästä.

Vapaaehtoisista on pidettävä huolta, ja heidän hyvinvointiaan järjestön toiminnassa on korostettava. Jos nuori pääsee toimimaan hyväksytyssä ilmapiirissä omana itsenään, eikä häneltä odoteta enempää kuin mihin hän haluaa ja pystyy

sitoutumaan, hän mitä ilmeisimmän haluaa pysyä toiminnassa pidempään. Jotta myös osastot saavat toivomiansa nuoria vapaaehtoistoimijoita hallinnollisiin tehtäviin sekä osaston jatkuvuutta turvaamaan, on heille tarjottava ensin miellyttäviä kokemuksia sekä mahdollisesti lyhytaikaisia kokeiluja järjestötoiminnasta. Ei ole sen vähempiarvoista osallistua vapaaehtoistoimintaan hetkellisesti, ilman pitkäaikaista sitoutumista (Nylund & Yeung 2005, 28; Yeung & Grönlund 2005, 187), ja nuoret ovatkin usein kiinnostuneita projektimuotoisesta osallistumisesta. Toiminnan on oltava helposti lähestyttävää ja sieltä on voitava poistua silloin, kun kiinnostus lakkaa ja muut harrastukset vievät voiton. Kaikki nuoret eivät välttämättä halua pysyä vuosia mukana ryhmän toiminnassa, jonka on oltava hyväksyttävää myös nuorisoryhmätoiminnassa.

Nuorisoryhmätoiminta on hyvä toimintamuoto, jonka avulla Punainen Risti levittää sanaa auttamisen tärkeydestä ja inhimillisyyden toteuttamisesta. Järjestön oppimistavoitteissa ilmenevät muun muassa tavoitteet tutustuttaa nuori järjestön toimintakenttään sekä saada nuori suunnittelemaan ja toteuttamaan vapaaehtoistoimintaa (Suomen Punainen Risti 2011). Ryhmän onnistunut toiminta on hyvä alku oppimistavoitteiden ja sitä kautta kasvatustavoitteen toteutumisessa, kuhan itse toiminta saadaan käyntiin. Nuorisoryhmän ideologiassa ja toimintaperiaatteissa on paljon hyvää, ja potentiaali toiminnan kasvattamiseen on olemassa. Nuorisoryhmän ollessa avoin nuorten omille ideoille ja toimintamuoto, jonka voi toteuttaa lähes täysin oman näköisenä, se antaa nuorille juuri sen vastuun ja vallan, minkä avulla he oppivat toteuttamaan toimintaa ja saavat siitä iloa ja onnistumisen kokemuksia. Toiminnassa näkyvien haasteiden, motivoinnin, rekrytoinnin ja yhteistyössä ilmenevien puutteiden, ylittäminen voi tuottaa järjestölle monia uusia vapaaehtoisia, ja auttaa Suomen Punaista Ristiä kohdistamaan yhä enemmän nuorten jokapäiväiseen elämään.

6.2 Tiedonkulku ja yhteistyö

Kansalaistoiminta on ensisijaisesti yhdessä tekemistä. On huolehdittava, että ryhmää ja vapaaehtoisia tuetaan kaikkien kannalta hyvin ja kannustavasti. (Laitinen 2006a, 90). Nuorisoryhmien yhteistyön kehittämisen niin yleisen kehittä-

mistyön kuin toiminnan suunnittelunkin näkökulmasta tulisi nostaa tapetille. Ryhmässä tehty työ on paljon tehokkaampaa kuin yksilöiden panos, ja ryhmän tarjoama sosiaalinen tuki auttaa pysymään mukana toiminnassa ja kehittymään. Nuorisoryhmien vetäjien yhteiset suunnitteluhetket, virkistäytymispäivät tai rennosti vietetyt kahvittelut voivat olla avain toiminnan onnistuneelle kehittämiselle. Myös osastojen nuorisovastaavia on tuettava toiminnassaan ja tarjottava heille koulutuksia, ideoita ja tukea niin piirin, kuin toisten osastojenkin toimesta. Ajatusten vaihto voi olla suunniteltua tai spontaania, mutta sitä tulee toteuttaa toiminnan kehittämisen nimissä. Ihmiset motivoituvat toimintaan, kun heihin kiinnitetään huomiota sen sijaan, että pidettäisiin itsestäänselvyytenä. (Heikkala 2007, 93).

Vapaaehtoiset tekevät työtä omasta tahdostaan, omista erilaisista motiiveistaan. He eivät saa työstä palkkaa, joten on muistettava kiittää ja muistuttaa heitä työnsä arvokkuudesta ja tärkeydestä. Säännöllinen kiittäminen voi myös auttaa vapaaehtoista jaksamaan työssään, ja se voi olla jopa yksi suurimmista syistä vapaaehtoistoiminnan toteuttamiselle. (Vety – Vapaaehtoistyö yleishyödyllisessä yhteisössä -hanke 2014, 57). Vapaaehtoisten nuorisoryhmän vetäjien on myös muistettava kehittää itseään sekä nuorisoryhmän toimintaa, jotta työn haasteellisuus ja mielekkyys säilyvät. Tähän hyvänä apuna voivat olla piirin tarjoamat koulutukset.

Tutkimusten mukaan nuoret viettävät aikaa ruudun ääressä noin kolme tuntia päivässä (Keskinen & Nyholm 2012, 61). Netin ja muiden ruutujen käyttö voi olla omalta osaltaan vastaus toiminnan markkinoinnin ja nuorten rekrytoinnin haasteisiin. Länsi-Vantaan osaston nuorisoryhmäläisten eniten käyttämät sosiaaliset mediat ovat ask.fm sekä kuvapalvelu Instagram. Myös Facebook on joillain ryhmäläisillä käytössä, mutta se alkaa menettää suosiotaan nuorten keskuudessa. Instagram on toimiva palvelu silloin, kun halutaan kertoa toiminnasta kuvin ja jakaa sitä suurelle yleisölle kerralla. Tämä vaatii nuorilta aktiivisuutta kameran takana sekä nuorisoryhmältä joustavuutta kännyköiden käytön sallimisessa. Osastojen voi olla vaikeampi markkinoida olematonta nuorisoryhmää Instagramissa, mutta osastojen omien Facebook-sivujen perustaminen sekä niiden jakaminen tuovat lisää näkyvyyttä. Erilaiset kilpailut, esimerkiksi tykkäysten ja sivun jakamisen lisäämiseksi, voivat toimia hyvin markkinointikeinona Fa-

cebookissa. Voimme myös olettaa, että vaikka nuoret eivät kyseisessä paikassa viihdykään, voimme tavoittaa Facebookin avulla nuorten vanhemmat. Myös muut sosiaaliset mediat kannattaisi ottaa käyttöön, sillä mitä enemmän ihmisiä osastot markkinoinnillaan tavoittavat, sitä suurempi mahdollisuus on toiminnasta kiinnostuneiden löytymiseen.

Yhteistyö niin koulujen, kuin muidenkin tahojen kanssa on tärkeä osa järjestötoiminnan toteuttamista. Moniammatillinen yhteistyö takaa asiantuntijuuden – parhaimmillaan vapaaehtoistoiminta onkin monen eri lähtökohdista tulevan ja erilaisen ammatillisen osaajan yhteistyötä. Nuorisoryhmätoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa on hyvä ottaa huomioon, mitä muut palveluntarjoajat tuottavat samalla alueella, ja onko toimintaa syytä toistaa. Myös voimien yhdistäminen esimerkiksi kunnallisen nuorisotyön tai eri järjestöjen kesken voisi toimia elvyttävänä voimana nuorisoryhmätoiminnalle. Itse tarkoitus ei ole toimia yksin, ainoastaan Punaisen Ristin nuorisoryhmänä, vaan etsiä nöyrästi uusia toimintatapoja, yhteistyökumppaneita ja mahdollisuuksia kehittää ja mahdollisesti laajentaa toimintaa. Osastojen toimijoille toteutetun kyselyn vastauksista ilmeni muun muassa ajatus toteuttaa yhteistyötä alueen kirjaston kanssa. Onkin tärkeää ottaa käyttöön kaikki mahdollisuudet ja olla rohkeasti yhteydessä alueen muihin toimijoihin.

6.3 Kohti parempaa tulevaisuutta

Nuoret eivät välttämättä tiedä, miten päästä mukaan vapaaehtoistoimintaan. Toisaalta, he haluavat mukaan, jos vain pyydetään. (Yeung & Grönlund 2005, 171–173). Mahdollisuutta saada uusia nuoria vapaaehtoisia tiedottamisen ja mukaan pyytämisen avulla ei kannata jättää käyttämättä. Tiedon lisääminen onnistuu jo edellä mainitun markkinoinnin avulla, sekä vieraillemalla eri paikoissa puhumassa nuorisoryhmästä. Sosiaalinen media kannattaa hyödyntää, kuten myös verkostot eri ammattiryhmien välillä, mitä osastojenkin toiminnasta varmasti löytyy. Mahdollisuudet ovat rajattomat, kun ottaa mielikuvituksen käyttöön ja ryhtyy pitämään ääntä Punaisen Ristin nuorisotoiminnasta.

Nuoret pitävät nykyään luovista harrasteista kuten valokuvauksesta ja musiikin tuottamisesta (Keskinen & Nyholm 2012, 26). Nuorisoryhmän tavoite tutustuttaa nuoria Punaisen Ristin toimintamuotoihin ei välttämättä innosta heitä lähtemään mukaan toimintaan, joten ryhmän tavoitteenasettelua tulisi miettiä uudelleen. Luovien toimintojen kautta nuori voi oppia elämää ja erilaisuutta kunnioittavaksi ristiläiseksi, joka saa toteuttaa itseään ja sitä kautta tulla tutuksi järjestön periaatteista. Valokuvaamista, maalaustaidetta, musiikin tuottamista ja oikeastaan mitä tahansa nuorta kiinnostavaa menetelmää käyttämällä toiminnassa voidaan korostaa nuoren mukana olemisen tärkeyttä ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen merkitystä nuoren kasvuun ja hyvinvointiin.

Nuoret viettävät nykyään paljon aikaa kauppakeskuksissa, kahviloissa ja puistoissa. Nuorille suunnitellut tilat menettävät merkitystään, ja nuorisotoiminnan toteuttajien on mietittävä yhä tarkemmin, missä ja minkälaista toimintaa nuorille tarjotaan. Jos nuoret eivät löydä nuorisoryhmää, voisiko sen viedä sinne, missä nuoret viettävät aikaansa? Ei ole mahdotonta ajatella, että tulevaisuuden nuorisoryhmät kokoontuisivat esimerkiksi juuri kahviloissa tai kauniina kesäpäivinä puistossa. Myös teknologian kehitys tulee ottaa huomioon, ja miettiä, miten tietokoneet, kännykät ja tabletit ovat osana nuorisoryhmää.

Olivatpa keinot mitkä hyvänsä, nuorisoryhmä voi olla nuorelle se ainoa oikea harrastus, tai vain yksi muiden ohella. Kasvatustavoitteet toteutuvat, kun lapsi ja nuori kasvaa elämää ja erilaisuutta kunnioittavaan arvomaailmaan, hän uskalttaa seistä hyvän puolella, uskoo myötätunnon tekoihin ja läsnäolon voimaan, hänellä on rohkeutta auttaa, puhua tukea tarvitsevien puolesta ja ottaa kantaa – hänellä on rohkeutta olla ihminen. Tavoitteiden toteutumista voidaan pitää nuorisotoiminnan johtoajatuksena, mutta ennen kaikkea korostaisin nuorelle suunnatun toiminnan merkitystä nuorelle itselleen. Mitä nuori, ihmettelevä, kasvava kansalainen saa siitä, että hän osallistuu Punaisen Ristin nuorisoryhmään?

Suomen Punaisen Ristin keskustoimiston, piirien ja osastojen etu valtakunnallisestikin on saada nuoria mukaan toimintaan. Meidän on tehtävä kaikkemme, jotta järjestön nuorisotoiminta saadaan nuorta kiinnostavaksi, häntä hyödyttäväksi ja yhteiskunnallisesti merkittäväksi. Kaiken taustalla tärkein asia nuorelle voi kuitenkin olla vain ilon tunne, ilo siitä, että saa oppia muiden auttamisesta.

7 LOPPUSANAT

Opinnäytetyön tekemisen jälkeen huomaan, että kevät, kesä ja syksy ovat huhtaneet tietoperustan etsimisen, tutkimuksen tekemisen ja johtopäätösten miettimisen lomassa nopeasti. Opinnäytetyö on ollut oppimisprosessi, joka ei suinkaan lopu työn palauttamiseen ja tutkintotodistuksen vastaanottamiseen, vaan jatkuu työelämässä vielä pitkään. Olen huomannut, miten haastavaa on aloittaa suuri työ ensimmäisestä lauseesta, kuinka mukavaa on nähdä sen etenevän, ja miten voimauttavaa lopettaa se viimeiseen pisteeseen. Erityisen haastavaksi koin työn edetessä sen punaisen langan löytämisen ja siitä kiinnipitämisen.

"Ilo siitä, että saa oppia auttamisesta" on lause, joka jäi työn tekemisen aikana parhaiten mieleeni. Tämä yksinkertainen asia on tärkein syy nuorelle tulla joka viikko samaan aikaan samaan paikkaan, nähdä ne samat naamat, joita on katsellut jo useamman vuoden ajan. Oppimisen ilo on hieno asia, jota tulisi ylistää. Oli se sitten oppi auttamisesta, biologiasta, matematiikan kiemuroista tai tietotekniikan saloista, se voi auttaa ihmistä etenemään omana itsenään, saamaan voimavaroja ja jaksamaan. Nuorisoryhmässä yhdessä opittu ensiapu on Länsi-Vantaan nuorille se asia, joka pitää heitä yhdessä ja tuo iloa elämään. Tämän ajatuksen löytäminen on ollut myös itselleni kovin voimauttavaa.

Opinnäytetyön ohessa toteutin kehittämishankkeen Länsi-Vantaan nuorisoryhmässä, vahvistaen ryhmän toimintaa markkinoinnin ja kouluvierailujen avulla yhdessä ryhmän nuorten kanssa. Ryhmäläiset saivat hankkeesta varmasti uusia ideoita mainostaa toimintaansa ja houkuttaa mukaan uusia nuoria tulevaisuudessa. Joko aika ei ollut otollinen, tai ryhmän toiminta ei yksinkertaisesti kiinnosta nuoria, sillä loppujen lopuksi emme saaneet mukaan ainuttakaan uutta nuorta. Vierailimme kahdessa eri koulussa esitellen toimintaa neljälle eri seiskaluokalle, mainostimme toimintaa sosiaalisessa mediassa ja suunnittelimme uusien illan, jota markkinoimme kouluilla. Kehittämishankkeen tulokset vahvistivat

opinnäytetyöni johtopäätöksiä: toimintaa on kehitettävä, jos haluamme sen jatkuvan.

Jatkotutkimuksen aiheita on monia: olisi kiinnostava tietää, mitä ajattelevat ne nuoret, jotka eivät ole toiminnassa mukana. Minkälaisena he näkevät Punaisen Ristin, ja voisivatko he kuvitella olevansa mukana nuorisoryhmässä? Minkälaisista toimintaa he kaipaavat vapaa-ajalleen, vai kaipaavatko he ylipäänsä mitään? Miten tavoittaa ne potentiaaliset nuoret, jotka haluaisivat olla mukana Punaisen Ristin toiminnassa? Myös Reddie Kids:n vaikutuksista lasten järjestötietoisuuteen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen olisi kiinnostavaa tietää. Mihin katoavat aktiivisesti Reddie Kids:ssä käyvät lapset siinä vaiheessa, kun he kasvavat nuoruusikään? Lasten innokkuus toimia Punaisessa Ristissä tulisi hyödyntää siten, että into ei katoaisi vuosien lisääntyessä.

Opinnäytetyöni tuo Punaiselle Ristille vinkkejä siihen, miten nuorisoryhmää voisi kehittää. Tavoite perustaa 15 nuorisoryhmää Helsingin ja Uudenmaan piirin alueelle voi olla järjestöltä liian kunnianhimoinen, eikä se mielestäni myöskään vastaa tarkoitusta. Tärkeintähän on, kaiken tämän pohdinnan ja asioiden pyörittelyn jälkeen, että nuorista kasvaa rehtejä ja reiluja kansalaisia, ja että he sekä muut kansalaiset voivat hyvin. Mikäli se ei tapahdu Punaisen Ristin nuorisoryhmän avulla, voimme vain toivoa, että se tapahtuu muualla.

LÄHTEET

- Danska-Honkala, Katja & Poteri, Martti 2011. Kohdennettu nuorisotyö sosiaalisen vahvistamisen kontekstissa. Teoksessa Lundblom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 26, 127–149.
- Etelä-Suomen lääninhallituksen julkaisuja 2004. Yhtään nuorta ei ole varaa menettää. Nuorten osallisuuden edistäminen. Etelä-Suomen lääni. Toimintaohjelma 2004–2007. Helsinki: Hakapaino.
- Gretschel, Anu 2002. Kunnallisen nuorten osallisuusympäristön perustaminen. Teoksessa Gretschel, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Suomen kuntaliitto. Helsinki.
- Hakkarainen, Pirkko & Syrjänen, Kaisli 2003. Vapaaehtoistoiminnan merkitys vapaaehtoiselle. Teoksessa Hakkarainen, Pirkko (toim.) Tukea ja mahdollisuuksia vapaaehtoistoiminnalle. Kansalaisareena ry. Omaehtoisen kehityksen julkaisuja. Sarja B. Vapaaehtoistoiminta. Nro 2, 21–25.
- Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 58–82.
- Harju, Aaro 2007. Aarre loistamaan. Teoksessa Harju, Aaro (toim.) Kansalais-toimintaan kätkeyty aarre. Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry. Espoo: Painotalo Casper, 10–25.
- Herranen, Jatta & Mäntysalo-Lamppu, Sinikka 2011. Suomen Lasten Parlamentti osallisuuden mahdollistajana. Teoksessa Lundblom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 26, 30–58
- Iivonen, Anne 2011. Miten vaikutan? Kansalaistoimijan vaikuttamisopas. OK-opintokeskus.
- Innokylä 2014. Learning Café eli oppimiskahvila. Viitattu 15.9.2014. <https://www.innokyla.fi/web/malli109421>
- International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies 2011. Youth Policy. Viitattu 8.8.2014. <http://rednet.punainenristi.fi/sites/rednet.mearra.com/files/youth-policy-en.pdf>.
- Jelli Järjestötietopalvelu 2014. Osallisuus – aineistoa. Opinnäytetöitä. Viitattu 7.8.2014. <http://www.jelli.fi/osallisuus/osallisuusaineistoa/opinnaytetyot/>.
- Juvonen, Saara-Maria & Mustakallio, Mira & Tolvanen, Päivi 2006. Pohdintoja osallistumisesta kansalaistoimintaan Bosnia-Hertsegovinassa. Teoksessa Laitinen, Hanna (toim.) Tule mukaan! Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 11, 2006, 85–96.
- Jyväskylän yliopisto 2014. Tutkimuksen eettiset suuntaviivat ja julkaisueettiset periaatteet. Aineiston hankinta ja tutkittavien kohtelu. Viitattu 15.9.2014. <https://www.jyu.fi/edu/tutkimus/tutkimusetiikkaa/aineiston-hankinta-ja-tutkittavien-kohtelu>.

- Keskinen, Vesa & Nyholm, Anna Sofia 2012. Nuoret Helsingissä 2011. Vapaa- la, koulussa, vaikuttamassa. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuksia 2012:3. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Kumpulainen, Kirstiina & Krokfors, Leena & Lipponen, Lasse & Tissari, Varpu & Hilppö, Jaakko & Rajala, Antti 2010. Oppimisen sillat. Kohti osallistavia op- pimisympäristöjä. Helsinki: Yliopistopaino.
- Kuvaja, Sari 2007. Jyrääkö aktivismi perinteisen yhdistystoiminnan? Teoksessa Harju, Aaro (toim.) Kansalaistoimintaan kätketty aarre. Sivistysliitto Kansala- isfoorumi SKAF ry. Espoo: Painotalo Casper, 118–127.
- Laitinen, Hanna 2006a. Osallistumisen merkitykset ja mahdollisuudet järjestö- toiminnassa. Teoksessa Laitinen, Hanna (toim.) Tule mukaan! Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Op- pimateriaaleja 11, 2006, 85–96.
- Laitinen, Hanna 2006b. Vapaaehtoisen osallistumisen syitä ja selityksiä. Teok- sessa Laitinen, Hanna (toim.) Tule mukaan! Osallistumisen edellytyksiä jär- jestötyössä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 11, 2006, 6-19.
- Liukkonen, Jarmo & Jaakkola, Timo 2002. Mitä tarkoitamme puhuessamme motivaatiosta? Teoksessa Liukkonen, Jarmo & Jaakkola, Timo & Suvanto, Antti (toim.) Rahasta vai rakkaudesta työhön? Mikä meitä motivoi? Likes- työelämäpalvelut Oy.
- Nuorisolaki (27.1.2006/72)
- Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta 2005. Vapaaehtoisuuden anti, arvot ja osallisuus murroksessa. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgit- ta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapai- no, 13–38.
- Peltonen, Matti & Ruohotie, Pekka 1992. Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimuk- sia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Helsinki: Otava.
- Rouvinen-Wilenius, Päivi 2014. Kohti osallisuutta – mikä estää, mikä mahdollis- taa. Teoksessa Jämsén, Arja & Pyykkönen, Anne (toim.) Osallisuuden jäljillä. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry. 51–68
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniikka, Anna 2006. KvaliMOTV - Menetel- mäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viit- tattu 15.9.2014. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/index.html>
- Seppälä, Henna-Riikka 2011. Vahvistavat verkostot. Näkökulmia järjestöjen toiminnan kehittämiseen ja vaikuttamisen arviointiin. Teoksessa Lundblom, Pia & Herranen, Jatta (toim.) Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käy- tänteinä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 26, 150–164.
- Suomen Punainen Risti 2011. Suomen Punaisen Ristin kasvatustavoitteet. Mi- ten voimme parhaiten tukea nuorimpia vapaaehtoisiamme? Viitattu 30.7.2014. http://rednet.punainenristi.fi/sites/rednet.mearra.com/files/tiedostolataukset/Oppimis%20ja%20kasvatustavoitteet%20nuorille_1.pdf.
- Suomen Punainen Risti 2012. Nuoria remmiin! Näin käynnistätte nuorisotoimin- nan. Viitattu 8.8.2014.

<http://rednet.punainenristi.fi/sites/rednet.mearra.com/files/tiedostolataukset/PR-NuoriaRemmiin-nettiversio.pdf>.

Suomen Punainen Risti 2014a. Tutustu Punaiseen Ristiin. Viitattu 30.7.2014.
<http://www.punainenristi.fi/tutustu-punaiseen-ristiin>.

Suomen Punainen Risti 2014b. Nuorisoryhmätoiminnan opas. Viitattu 31.7.2014.
http://rednet.punainenristi.fi/sites/rednet.mearra.com/files/tiedostolataukset/nuorisoryhm%C3%A4opas_1.pdf.

Särkelä-Kukko, Mona 2014. Osallisuuden eriarvoisuus ja eriarvoistuminen. Mistä puhumme, kun puhumme osallisuudesta? Teoksessa Jämsén, Arja & Pyykkönen, Anne (toim.) Osallisuuden jäljillä. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry. 34–50.

Vety – Vapaaehtoistyö yleishyödyllisessä yhteisössä -hanke 2014. Onnistunut vapaaehtoistoiminta. Opas toiminnan kehittäjälle. Lönnberg Print & Promo.

Yeung, Anne Birgitta & Grönlund, Henrietta 2005. Nuorten aikuisten arvot, asenteet ja osallisuus. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 167–194.

Yeung, Anne Birgitta 2002a. Nuorten osallisuus vapaaehtoistoiminnassa ja seurakunnassa. Teoksessa Gretscher, Anu (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Suomen kuntaliitto. Helsinki, 76-89.

Yeung, Anne Birgitta 2002b. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta? Tutkimus suomalaisten asennoitumisesta ja osallistumisesta vapaaehtoistoimintaan. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry. Helsinki: Hakapaino.

Yeung, Anne Birgitta 2005. Tutkimustyökaluja vapaaehtoisuuden mysteeriiin. Teoksessa Nylund, Marianne & Yeung, Anne Birgitta (toim.) Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 83–103.

Yeung, Anne Birgitta 2007. Innoittava vapaaehtoistoiminta – toimintaan sitoutuminen ja sen tukeminen. Teoksessa Harju, Aaro (toim.) Kansalaistoimintaan kätketty aarre. Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry. Espoo: Painotalo Casper, 152-185.

LIITTEET

LIITE 1: Sähköpostikysely osastoille.

Hyvä osaston puheenjohtaja/nuorisotoiminnan yhdyshenkilö,

Olen Sanna Aarnio Humanistisesta Ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäyte-työtä Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirille aiheesta *Nuorisoryhmätöiden haasteet ja mahdollisuudet Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirissä*. Toteutan osan tutkimustani sähköpostikyselyinä, jonka lähetän tiettyjen paikallisosastojen puheenjohtajille sekä nuorisotoiminnan yhdyshenkilöille.

Nuorisoryhmätöiden toimintamuoto, jolla pyritään tuomaan Punaisen Ristin toimintaa tutuksi nuorille heidän omalla tavallaan ja omat lähtökohdansa huomiioon ottaen. Nuorisoryhmä on aina tekijöidensä näköinen, eikä sen toteuttamiselle voi asettaa tarkkoja raameja. Nuorisoryhmän toiminnasta vastaa vapaaehtoinen, joka on saanut koulutuksen osaston nuorisovastaavaksi. Hän voi olla hyvin paljon mukana itse toiminnassa, tai vain ohjata ryhmää ulkoa päin. Nuoret, jotka ryhmässä toimivat, tutustuvat noin kerran viikossa johonkin Punaisen Ristin toimintaan tai periaatteeseen tavalla, joka heille tuntuu omimmalta. He voivat esimerkiksi tutustua ystävätoimintaan ja vieraila vanhainkodissa, katsoa tiettyyn aiheeseen liittyvän elokuvan tai kirjoittaa adressin. Mikäli nuoret kiinnostuvat Punaisen Ristin vapaaehtoistyöstä tutustuttuaan toimintaan Nuorisoryhmän avulla, voivat he helposti hakeutua uusiin tehtäviin järjestön sisällä.

Toivon saavani vastauksenne kyselyyn 13.7.2014 mennessä sähköpostilla osoitteeseen [sanna.aarnio\(at\)humak.edu](mailto:sanna.aarnio@humak.edu).

Taustatiedot

1. Nimenne, nimikkeenne ja osasto jossa toimitte:
2. Kuinka hyvin tunnette Punaisen Ristin Nuorisoryhmätöiden toiminnan?
3. Onko osastossanne ollut/onko parhaillaan Nuorisoryhmätöiden toimintaa?
 - a. Jos on ollut, milloin?
 - b. Mistä syystä näette toiminnan loppuneen?
 - c. Tehtiinkö erityisiä toimenpiteitä toiminnan jatkumiseksi?

Järjestön kehittäminen

4. Kuinka tärkeänä koette nuorisotoiminnan yleisesti Punaisessa Ristissä?
5. Toivoisitko Nuorisoryhmätöiden toiminnan alkavan osastossanne?
6. Millaisia haasteita näette Nuorisoryhmätöiden toiminnan aloittamiselle osastossanne?

7. Millaisia mahdollisuuksia näette Nuorisoryhmätoiminnan aloittamisella osastossanne?
8. Tekeekö osastonne kouluuyhteistyötä? Jos tekee, minkälaista ja minkä koulun kanssa?

Vapaaehtoisuus/ Motivaatio

9. Millä tavoin osastonne rekrytoi uusia vapaaehtoisia kaikkeen toimintaanne?
10. Mitä hyötyä koette Nuorisoryhmätoiminnasta olevan nuorille vapaaehtoisille?
11. Millä keinoin nuoria voisi motivoida toimimaan Nuorisoryhmässä?
12. Mitä koette itse saavanne osastona Nuorisoryhmätoiminnasta?

Toiveet

13. Millaisia toimia ja tukea odotatte piiriltä Nuorisoryhmätoiminnan tukemiseksi osastossanne?
14. Millaista tukea toivotte saavanne piiriltä nuorisotoiminnan saralla yleisesti?
15. Mitä muuta haluatte sanoa aihepiiriin liittyen?

Suurkiitokset vastauksistanne sekä käyttämästänne ajasta opinnäytetyöni hyväksi. Opinnäytetyö on luettavissa ammattikorkeakoulujen julkaisuarkisto Theseuksessa (www.theseus.fi) marraskuussa 2014.

Mukavaa kesän jatkoa,
Sanna Aarnio